
STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2015-2020+

ŁAZY, 5 październik 2015 r.

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Szanowni Mieszkańcy Gminy Łazy,

Zakończyliśmy prace nad „Strategią Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+”. Dokument powstał w wyniku aktualizacji zapisów poprzedniej Strategii uchwalonej w 2008 r.

Odkąd opracowaliśmy Aktualizację Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Łazy w 2008 r. zrealizowaliśmy wiele działań i przedsięwzięć, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców. Jednakże szybko zmieniająca się sytuacja w naszej gminie, regionie, kraju oraz Unii Europejskiej, nieustannie stawia nowe wyzwania. Dlatego nadszedł czas, by zweryfikować zapisy tego podstawowego dla gminy dokumentu.

„Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” stanowi najważniejszy dokument rozwojowy i programowy Gminy Łazy na najbliższe lata. Wskazuje kierunki rozwoju oraz nakreśla nowe zadania, których realizacja skutkować będzie poprawą poziomu zaspokojenia potrzeb społeczności gminy Łazy.

Proces opracowywania „Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” obejmował kilka zasadniczych działań takich jak:

- badanie stanu gminy,
- zdefiniowanie wizji oraz zaktualizowanie misji rozwoju gminy,
- analiza i weryfikacja zmian w zakresie zasobów wewnętrznych i tendencji zewnętrznych budujących pozycję strategiczną,
- weryfikacja przedsięwzięć strategicznych,
- aktualizacja kluczowych obszarów strategicznych.

Zawarte w strategii zadania skierowane są nie tylko do samorządu lokalnego. Dlatego zapraszam Wszystkich, zarówno przedsiębiorców, instytucje publiczne, organizacje społeczne, jak i osoby fizyczne do wzięcia udziału w jej wdrażaniu. Wspólna realizacja pomysłów zawartych w strategii przyczyni się do zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia w naszej gminie. Razem osiągniemy sukces.

Burmistrz Łaz

Spis treści

Spis treści	3
1. WSTĘP DO STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2015-2020+	5
1.1. Cel Strategii	5
1.2. Przesłanki aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy	5
1.3. Powiązania Strategii z innymi dokumentami	6
1.4. Mechanizmy finansowania realizacji Strategii Gminy Łazy	15
2. CZĘŚĆ METODOLOGICZNA	21
2.1. Narzędzia wykorzystane do opracowania strategii	21
2.2. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+	22
2.3. Zasady i tryb prac nad Strategią	25
3. DIAGNOZA STANU GMINY ŁAZY	27
3.1. Położenie geograficzne	27
3.2. Warunki naturalne	29
3.3. Zagospodarowanie przestrzenne	30
3.4. Charakterystyka społeczna	31
3.5. Infrastruktura	32
3.6. Jednostki użyteczności publicznej	32
3.7. Sport i rekreacja	35
3.8. Kluczowe Inwestycje Gminne	37
4. WIZJA I MISJA GMINY ŁAZY	38
4.1. Wizja Gminy Łazy	38
4.2. Misja Gminy Łazy	40
5. WSKAŹNIKI BAZOWE DO AKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY	41
6. CZĘŚĆ ANALITYCZNA	49
6.1. Wnioski z analizy strategicznej	49
6.2. Kluczowe wyzwania Gminy Łazy	53
7. REKOMENDACJE STRATEGICZNE	54
7.1. Strumienie generowania wartości miasta	54
7.2. Inteligentne specjalizacje	55
7.3. Kluczowe obszary strategiczne Gminy Łazy	55
7.4. Przedsięwzięcia strategiczne	56
7.4.1. Nabór propozycji przedsięwzięć	56
7.4.2. Zestawienie przedsięwzięć strategicznych	58
8. MONITOROWANIE I EWALUACJA	63
8.1. Metodologia funkcjonowania i monitorowania Strategii	63

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

8.2. Wskaźniki pomiaru realizacji celów strategicznych 64

**ZAŁĄCZNIK 1 - LISTA UCZESTNIKÓW PRAC NAD TWORZENIEM
ZAKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2015-2020+ 69**

1. WSTĘP DO STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2015-2020+

Strategia rozwoju jest zasadniczym dokumentem planowania rozwoju lokalnego. „Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” jest podstawowym dokumentem planistycznym Gminy Łazy spełniającym kilka podstawowych funkcji: polityczną, informacyjną, marketingową oraz implementacyjną.

Rysunek 1. Funkcje „Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+”

FUNKCJE STRATEGII			
POLITYCZNA	INFORMACYJNA	MARKETINGOWA	IMPLEMENTACYJNA
określa politykę władz lokalnych w perspektywie długookresowych celów rozwojowych gminy	informuje społeczność lokalną, podmioty gospodarcze, instytucje lokalne i zewnętrzne o priorytetach rozwojowych przyjętych przez władze gminy	pomaga w promocji i zwiększeniu rozpoznawalności gminy	wskazuje sposoby wdrożenia i realizacji założeń strategicznych

1.1. Cel Strategii

Celem realizacji strategii jest wdrożenie działań zmierzających do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju Gminy Łazy.

1.2. Przesłanki aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy

Przesłanki uzasadniające potrzebę aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Łazy wynikają z następujących czynników:

1. Ze zmian, jakie nastąpiły zarówno w gminie, jak i w jej otoczeniu;
2. Zmian wynikających z nowych zasad i wymagań Unii Europejskiej w zakresie zarządzania regionem (wąskie specjalizacje regionu ang. smart specialization, regionalny punkt docelowy ang. regional destination, zasady zrównoważonego życia ang. sustainable living, otwarte innowacje ang. open innovation, środowisko sieciowe ang. network environment);
3. Zmian w opracowaniach strategicznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, regionalnym a przede wszystkim unijnym, do których powinna być także dostosowana zaktualizowana wersja strategii. Jednym z kluczowych dokumentów strategicznych jest opracowana przez Komisję Europejską w roku 2010 nowa strategia średniookresowa EUROPA 2020;
4. Realizacji przedsięwzięć zawartych w starej strategii;

5. Braku możliwości realizacji niektórych przedsięwzięć gdyż okazało się, że przed gminą stoją nowe wyzwania, a z niektórymi wyzwaniami gmina sobie już poradziła.

Ponadto strategia gminy nie może mieć charakteru zamkniętego, gdyż jedną z integralnych zasad opracowywania strategicznych dokumentów jest zasada otwartości wyrażająca potrzebę ciągłego aktualizowania i dostosowywania ich do ewoluującej rzeczywistości.

1.3. Powiązania Strategii z innymi dokumentami

„Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” nawiązuje do postulatów europejskich, krajowych, regionalnych oraz lokalnych dokumentów strategicznych. Zachowanie z nimi spójności było jednym z głównych założeń niniejszej Strategii.

POZIOM EUROPEJSKI

1. Europa 2020

Europa 2020 to unijna strategia, na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu, na okres od 2010 do 2020 r. Jej cel przedstawia rys. 2.

Rysunek 2. Cel strategii „EUROPA 2020”

Wzrost gospodarczy		
inteligentny	zrównoważony	sprzyjający włączeniu społecznemu
- dzięki bardziej efektywnym inwestycjom na edukację, badania i rozwój	- dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej	- ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa

Źródło: Strategia „EUROPA 2020”

Wyznaczone przez strategię Europa 2020 przedsięwzięcia strategiczne mają przyczynić się do osiągnięcia w 2020 r. założonych przez Komisję Europejską celów:

- wzrost wydatków na działalność B+R
- wzrost wskaźnika zatrudnienia
- wzrost udziału osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie
- zmniejszenie odsetka osób wcześniej kończących naukę
- ograniczenie emisji CO₂
- osiągnięcie celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii

- ograniczenie liczby osób żyjących w ubóstwie.

2. Programy Unijne 2014-2020

POZIOM KRAJOWY

1. Strategia Rozwoju Kraju 2020

SRK 2020 to główna strategia rozwojowa Polski do 2020 r. wskazuje najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, by przyspieszyć rozwój Polski, orientacyjny harmonogram oraz sposób finansowania zaplanowanych działań.

SRK 2020 wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju: konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i terytorialna oraz sprawne i efektywne państwo.

SRK 2020 stanowi także bazę dla 9 strategii zintegrowanych, które realizują założone w niej cele i uszczegóławiają ją:

1. *Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”*
2. *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*
3. *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)*
4. *Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.”*
5. *Strategia Sprawne Państwo 2020*
6. *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*
7. *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie*
8. *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020*
9. *Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022*

2. Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” – jest to dokument rządu RP określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku.

3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

KPZK 2030 jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju.

Zapisy KPZK 2030 mają odzwierciedlenie szczególnie w projektach związanych z terytorialnym wymiarem polityki rozwoju, realizowanym m.in. poprzez wyznaczanie zagospodarowania wybranych

obszarów funkcjonalno-przestrzennych, zgodnych z założeniami polityki rewitalizacji, w tym przekraczających podziały administracyjne.

POZIOM REGIONALNY

1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020 +”

Dokument stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku.

2. Regionalny Program Operacyjny (RPO) Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020

Dokument określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych w Polsce w latach 2014-2020.

3. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

Dokument wyznacza dwa priorytety rozwoju innowacji Województwa Śląskiego:

1. *Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu*
2. *Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości*

4. Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020

Celem strategii jest identyfikacja potencjału regionu z uwzględnieniem przyszłego okresu programowania.

5. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020

ZIT to narzędzie do wdrażania strategii terytorialnych w sposób zintegrowany.

W strategii rozwoju gminy Łazy ważne jest ustosunkowanie się do nowego, zintegrowanego podejścia do inwestycji oraz zarządzania wielopoziomowego, zgodnego z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr

1083/2006. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) będą realizowane na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie. Gmina Łazy będzie aktywnie współpracować z Podmiotami Subregionu Centralnego. Zintegrowane podejście pozwoli bowiem na skoordynowanie działań w różnych obszarach oraz umożliwi osiągnięcie lepszych efektów niż w przypadku inicjatyw indywidualnych.

Strategia ZIT wyznacza cztery osie rozwojowe:

1. *Ogniskowanie zasobów, przepływów i powiązań gospodarczych,*
2. *Inkubacja i dyfuzja innowacji*
3. *Rozwój kapitału ludzkiego*
4. *Zdrowe środowisko*

CELE REALIZACJI ZIT

Przy pomocy narzędzia ZIT, w oparciu o STRATEGIĘ ZIT, realizacja celów rozwojowych będzie obejmowała następujące kierunki interwencji:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach brownfield,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej z OZE,
- poprawę efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- wzrost atrakcyjności transportu publicznego,
- zwiększenie ilości unieszkodliwionych odpadów,
- rozbudowę systemu oczyszczania ścieków,
- ochronę zasobów naturalnych,
- poprawę dostępu do usług społecznych oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza na obszarach rewitalizowanych,
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

POZIOM LOKALNY

1. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łazy na lata 2015 – 2031

WPF jednostki samorządu terytorialnego stanowi instrument wieloletniego planowania finansowego w jednostkach samorządu terytorialnego. Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie WFP i jej zmiany należy wyłącznie do organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego.

WPF obejmuje prognozę takich parametrów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, jak:

- dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu,
- dochody majątkowe oraz wydatki majątkowe budżetu,
- wynik budżetu wraz ze wskazaniem przeznaczenia nadwyżki albo sposobu sfinansowania deficytu,
- przychody i rozchody budżetu, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia.

WPF stanowi podstawowy dokument na poziomie lokalnym wspierający „Strategię Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+”.

2. Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Łazy 2008

Dokument miał na celu przegląd i weryfikacje priorytetowych pól rozwoju określonych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Łazy oraz wyznaczenie nowych celów i projektów rozwojowych na najbliższe lata. Była to również doskonała okazja do przyjrzenia się dotychczasowym osiągnięciom w realizacji Strategii.

3. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Łazy na lata 2004 – 2013

Podstawowym celem dokumentu było stworzenie możliwości decyzyjnych w sprawach podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym oraz finansowym.

4. Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich na terenie Gminy Łazy na lata 2010-2015

Dokument określa bariery rozwojowe miasta i terenów miejskich związanych z brakiem rewitalizacji obszarów miejskich oraz wskazanie potrzeb w zakresie kreowania instrumentów rozwojowych i rozwijania nowych funkcji miasta Łazy.

5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łazy na lata 2015-2020

Dokument wyznacza kierunek działań dla Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.

6. Dokumenty strategiczne Gminy Łazy

„Strategia Rozwoju Gminy Łazy 2015-2020+” nawiązuje także do dokumentów strategicznych Gminy Łazy.

Grupa I: Zdrowie, pomoc społeczna i współpraca z organizacjami pozarządowymi

1. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łazy na lata 2012 – 2016” (Uchwała Nr XIII/114/12 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 stycznia 2012 roku)
2. "Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Łazy na rok 2015" (Uchwała Nr IV/23/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 roku)
3. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łazy na lata 2014-2020” (Uchwała Nr XLI/305/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29 sierpnia 2014 roku)
4. „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łazy” (Uchwała Nr XII/127/08 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 lutego 2008 roku)
5. "Wieloletni program współpracy Gminy Łazy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2014-2016" (Uchwała Nr XXXIII/257/13 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 20 grudnia 2013 roku oraz Uchwała Nr IV/24/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIII/257/13)
6. UCHWAŁA NR V/40/15 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Rady Seniorów Gminy Łazy i nadania jej Statutu

7. Uchwała Nr.XLII/309/14 z dnia 25 września 2014r w sprawie przyjęcia " Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Łazy na lata 2014-2016"
8. Uchwała Nr XXXIV/264.14 z dnia 16 stycznia 2014 r w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania "Pomoc gminy w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020"
9. Uchwała Nr.XXIV/209/13 z dnia 25.03.2013 r w sprawie przyjęcia Programu wspierania rodziny w Gminie Łazy na lata 2013 - 2015"

Grupa II: Zagospodarowanie przestrzenne

1. Uchwała Nr XLII/341/06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 140 poz. 3955 z dnia 01.12.2006 r.)
2. Uchwała Nr VIII/82/07 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 lipca 2007 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, dla terenu położonego w Łazach – osiedle Stara Cementownia (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 163 poz. 3020 z dnia 28.09.2007 r.)
3. Uchwała Nr XXII/206/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla cmentarza Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Św. Michała Archanioła i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Łazach przy ulicy Cmentarnej (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 78 poz. 1766 z dnia 11.05.2009 r.)
4. Uchwała Nr XXVI/235/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 czerwca 2009r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla rurociągu tlenu do Huty CMC Zawiercie (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 148 poz. 2937 z dnia 19.08.2009 r.)

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

5. Uchwała Nr XI/89/11 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 10 listopada 2011r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla części terenu sołectwa Chruszczobród w gminie Łazy (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 12.01.2012 r. poz. 141)
6. Uchwała Nr IX/81/2011 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9 sierpnia 2011 roku w sprawie: uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy”.
7. Uchwała Nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.01.2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy”.
8. Uchwała Nr VIII/72/15 Rady Miejskiej W Łazach z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy, dla potrzeb przebudowy gazociągu Trzebieszawice – Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) (ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 15.07.2015 poz. 3895)

Ponadto w 2014 r. zostało udzielonych 117 pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych, handlowych i usługowych.

Grupa III: Ochrona środowiska

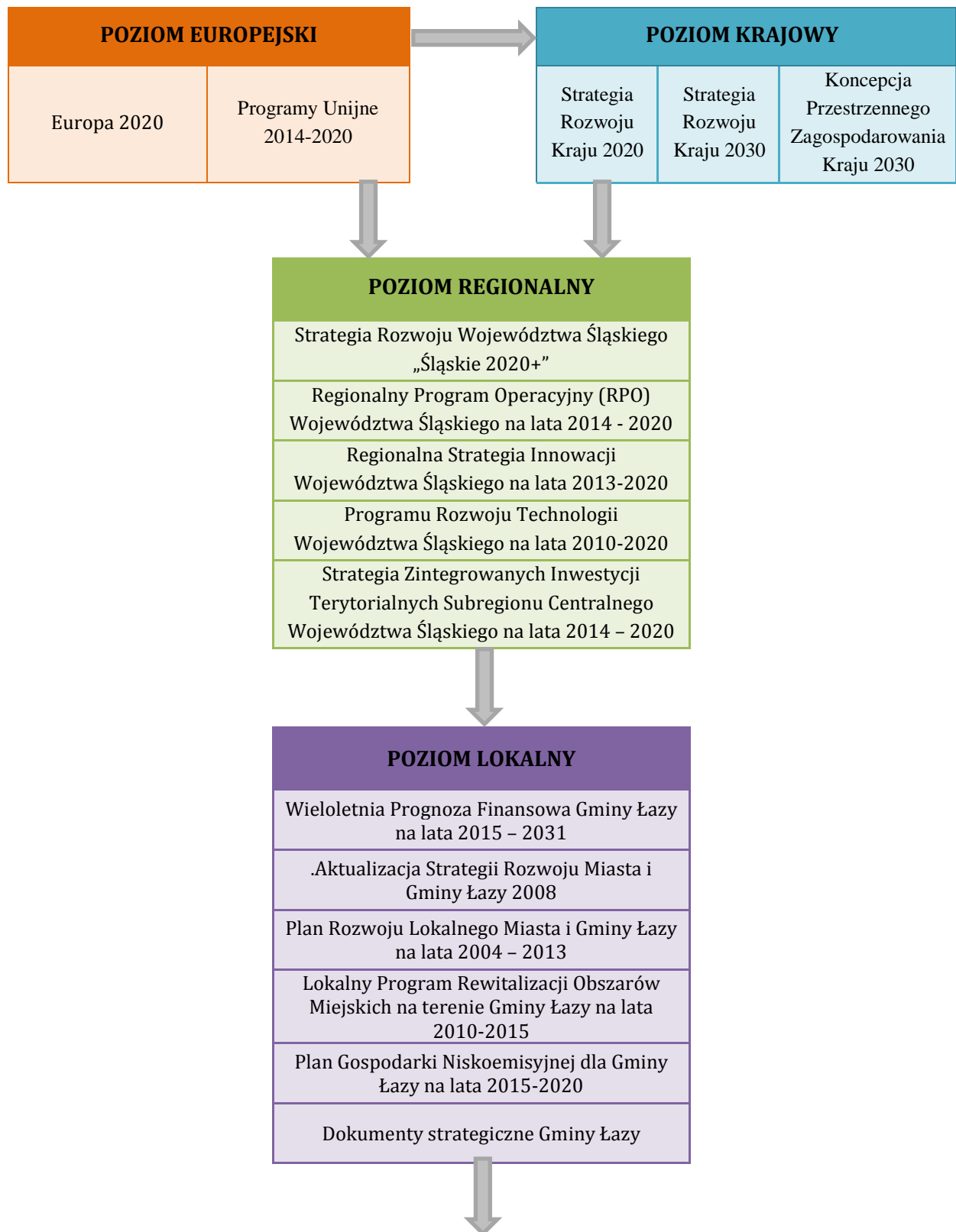
1. Program Ochrony Środowiska dla gminy Łazy na lata 2012-2015
2. Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Łazy

Ponadto w przygotowaniu są następujące projekty dokumentów:

1. Projekt założeń i planu zaopatrzenia w ciepło, w energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Łazy
2. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łazy na lata 2015-2019
3. Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2015 - 2020

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Rysunek 3. Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Łazy 2015-2020+ z innymi dokumentami

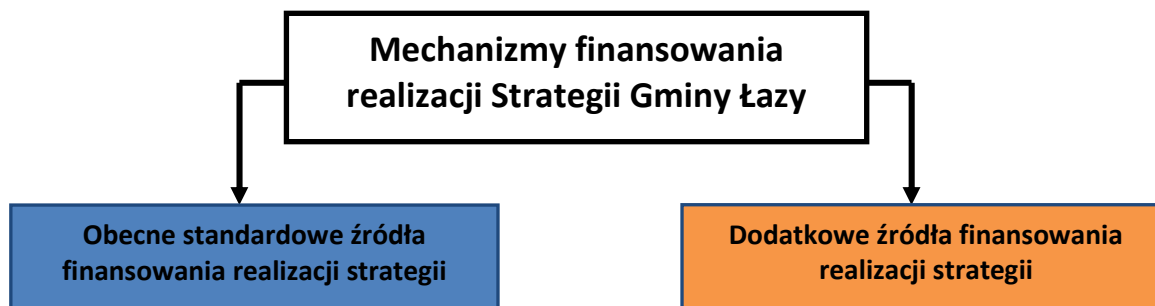

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

1.4. Mechanizmy finansowania realizacji Strategii Gminy Łazy

Kluczowy czynnik sukcesu Strategii Gminy stanowią jej źródła finansowania. Brak budżetu na cele strategiczne uniemożliwia realizację jej założeń. Stąd w ramach przyjętego modelu zarządzania strategicznego miastem ten obszar został szczególnie uwypuklony. Realizacja celów rozwojowych przekłada się na stworzenie tzw. budżetu zadaniowego. Zarządzanie rozwojem, również w kontekście ustawy o finansach publicznych, jest ściśle powiązane z Wieloletnią Prognozą Finansową. Poniżej znajduje się wykaz przykładowych dostępnych źródeł finansowania Strategii wyrażony w formie graficznej.

Rysunek 4. Główne źródła finansowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Obecne standardowe źródła finansowania realizacji strategii

1. Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych
2. Dochody z majątku gminy
3. Dotacje celowe
4. Obligacje municypalne
5. Odsetki od środków na rachunkach bankowych
6. Pozostałe dochody
7. Przychody zwrotne jednostek samorządu terytorialnego
8. Subwencje ogólne z budżetu państwa
9. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

Dodatkowe źródła finansowania realizacji strategii

1. Finansowanie hybrydowe

2. Fundacje zagraniczne

3. Fundusze unijne i fundusze z innych źródeł

4. Inne źródła

5. Kredyty i pożyczki

6. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

7. Partnerstwo Publiczno-Prywatne

8. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Unijne źródła finansowania „Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” można sklasyfikować w trzy zasadnicze poziomy: poziom europejski, poziom krajowy i poziom regionalny.

POZIOM EUROPEJSKI

Gmina Łazy będzie mogła aplikować o środki unijne, w ramach następujących bezpośrednich programów unijnych:

Programy unijne	
I	Łącząc Europę
II	LIFE
III	Horyzont 2020
IV	Program COSME
V	Progress
VI	Wieloletni Program Działań w Dziedzinie Zdrowia
VII	Program Ochrony Konsumentów
VIII	Creative Europe
IX	Customs 2020
X	The Asylum and Migration Fund in The International Security Fund
XI	Erasmus for All
XII	URBACT III
XII	INTERREG EUROPA

POZIOM KRAJOWY

Miasta wojewódzkie wraz z okalającymi je gminami będą realizować wspólne projekty. Gmina Łazy oraz inne podmioty realizujące przedsięwzięcia strategiczne wspólnie będą mogły aplikować o środki unijne w szczególności w ramach następujących krajowych programów operacyjnych finansowanych ze środków polityki spójności:

Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ)	
Oś priorytetowa I	Zmniejszenie emisyjności gospodarki
Oś priorytetowa II	Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
Oś priorytetowa III	Rozwój sieci drogowej TEN-TI transportu multimodalnego
Oś priorytetowa IV	Infrastruktura drogowa dla miast
Oś priorytetowa V	Rozwój transportu kolejowego w Polsce
Oś priorytetowa VI	Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach
Oś priorytetowa VII	Poprawa bezpieczeństwa energetycznego
Oś priorytetowa VIII	Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
Oś priorytetowa IX	Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

Oś priorytetowa I	Osoby młode na rynku pracy
Oś priorytetowa II	Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Oś priorytetowa III	Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
Oś priorytetowa IV	Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
Oś priorytetowa V	Wsparcie dla obszaru zdrowia

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014 -2020 (POIR)

Oś priorytetowa I	Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa
Oś priorytetowa II	Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I edukacji
Oś priorytetowa III	Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
Oś priorytetowa IV	Zwiększenie potencjału naukowo – badawczego

Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 (PO PC)

Oś priorytetowa I	Powszechny dostęp do szybkiego internetu
Oś priorytetowa II	E-Administracja i otwarty rząd
Oś priorytetowa III	Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa
Oś priorytetowa IV	Pomoc techniczna

POZIOM REGIONALNY

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 realizuje wizję rozwoju regionu, określoną w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Priorytet I	Nowoczesna gospodarka
Priorytet II	Cyfrowe Śląskie
Priorytet III	Konkurencyjność MŚP
Priorytet IV	Efektywność energetyczna, OZE i gospodarka niskoemisyjna
Priorytet V	Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów
Priorytet VI	Transport
Priorytet VII	Regionalny Rynek Pracy
Priorytet VIII	Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy
Priorytet IX	Włączenie społeczne
Priorytet X	Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna
Priorytet XI	Wzmocnienie potencjału edukacyjnego
Priorytet XII	Infrastruktura edukacyjna

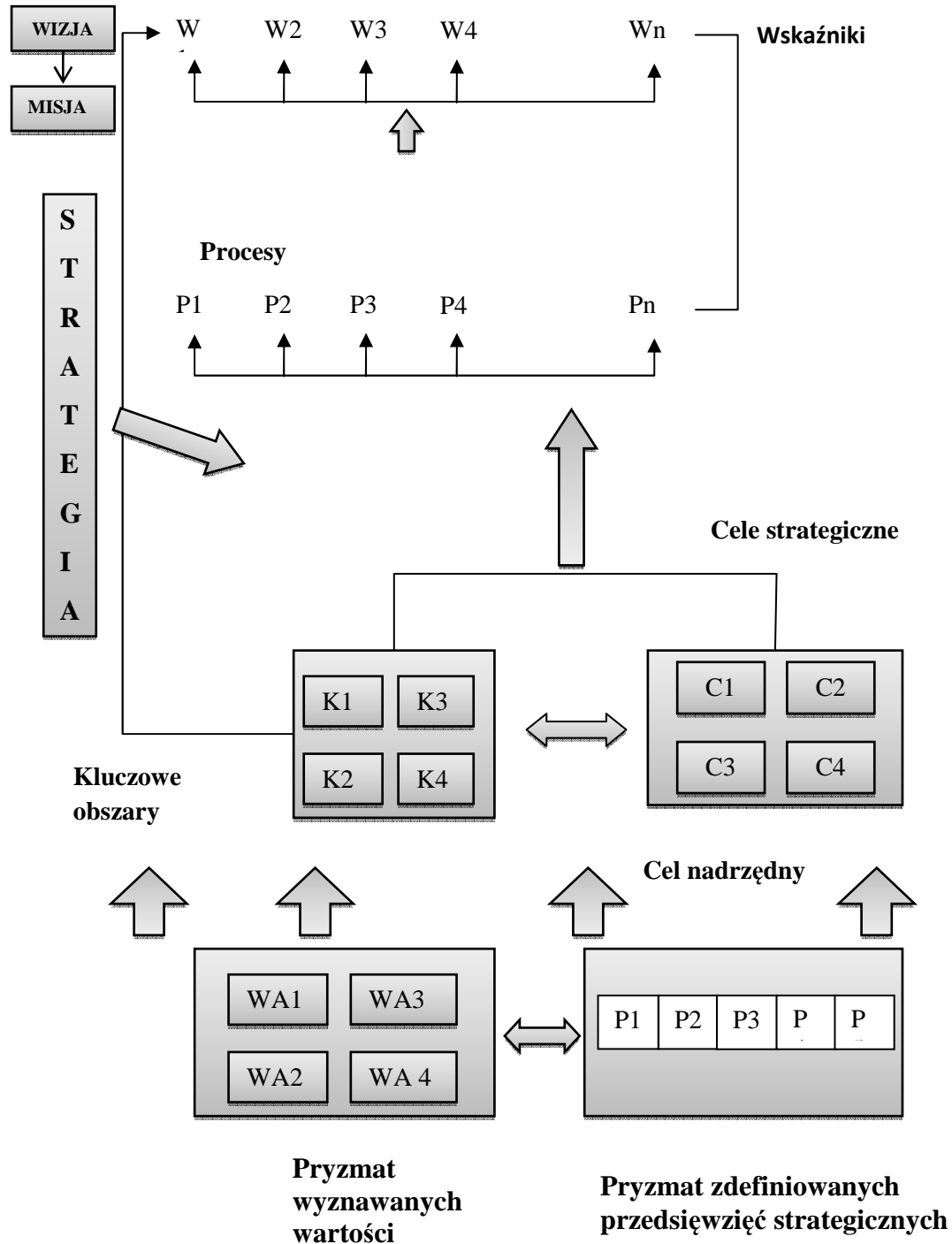
2. CZĘŚĆ METODOLOGICZNA

2.1. Narzędzia wykorzystane do opracowania strategii

Mapa drogowa

Do operacjonalizacji dokumentu zastosowano mapę drogową. Jest to narzędzie służące do wskazania logiki czytania strategii i wykorzystywania jej do osiągnięcia założonych celów strategicznych.

Rysunek 5. Mapa drogowa realizacji strategii

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Mapa myśli

Mapa myśli zawiera istotne dla koncepcji zarządzania strategicznego Gminą Łazy czynniki ją kształtujące.

Rysunek 6. Mapa myśli

2.2. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

„Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” została przygotowana zgodnie z zasadami modelu eksperckiego. W ramach prac nad dokumentem zrealizowano:

- analizę istniejących w mieście dokumentów strategicznych,
- analizę danych zastanych,
- analizy strategiczne,
- spotkania warsztatowe.
- zdefiniowanie wizji oraz zaktualizowanie misji rozwoju gminy,
- analizę i weryfikację zmian w zakresie zasobów wewnętrznych i tendencji zewnętrznych budujących pozycję strategiczną,
- weryfikację przedsięwzięć i kluczowych obszarów strategicznych,
- określenie założeń dla wdrażania i monitorowania celów strategicznych.

Konstrukcja „Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” odpowiada logice procesu strategicznego i obejmuje części, które przedstawia rys. 7.

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

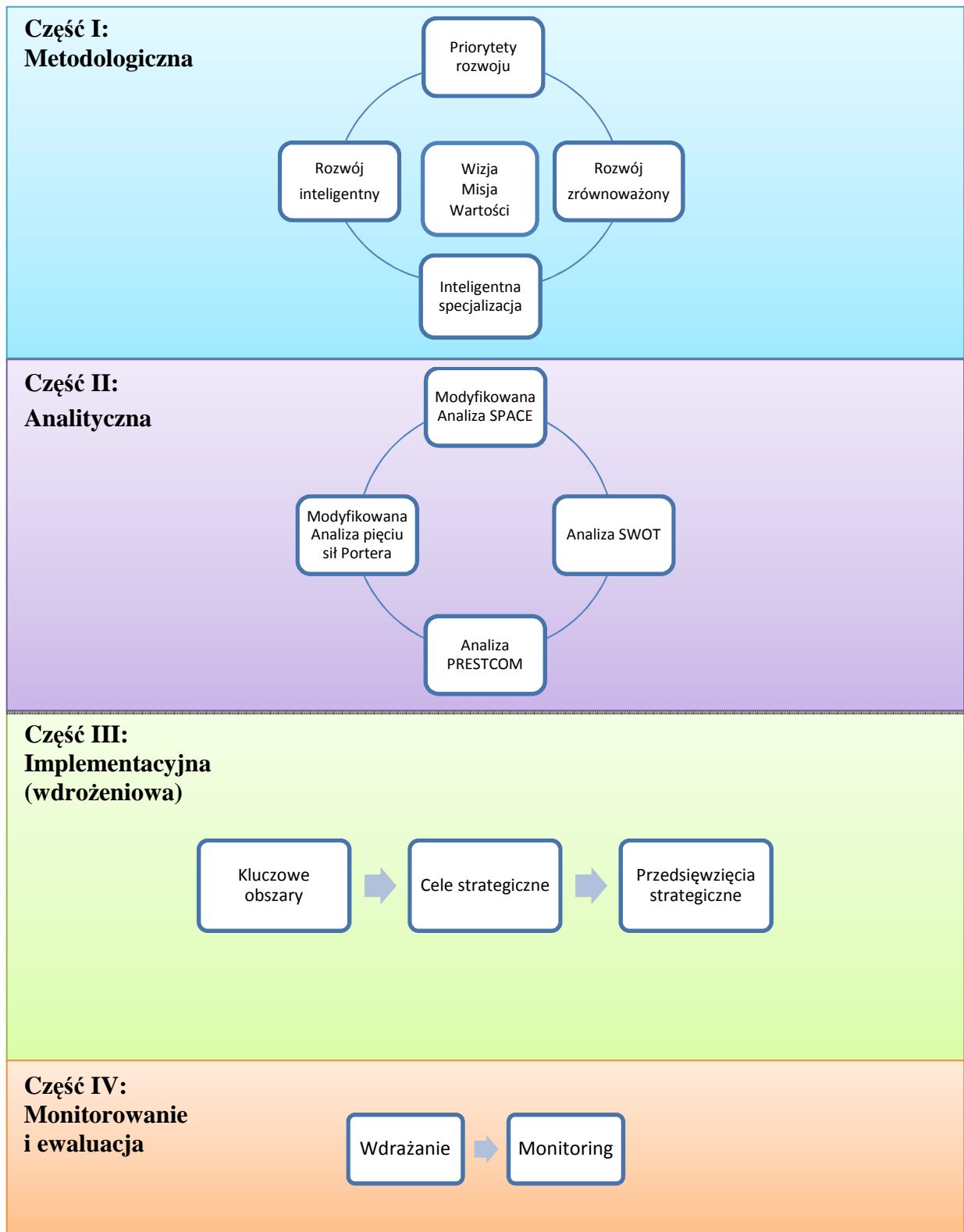
Rysunek 7. Zasadnicze części „Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+”

CZĘŚĆ METODOLOGICZNA	- metodologia opracowanej Strategii
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	- charakterystyka Gminy Łazy
WIZJA I MISJA	- określenie wizji i misji Gminy Łazy
CZĘŚĆ ANALITYCZNA	- wnioski z przeprowadzonej analizy strategicznej, na podstawie których opracowane zostały podstawy merytoryczne Strategii
REKOMENDACJE STRATEGICZNE	- podstawowe działania, jakie będą podejmowane na przestrzeni kilku najbliższych lat w gminie
MONITOROWANIE I EWALUACJA	- opis sposobu monitorowania i ewaluacji realizacji działań zapisanych w Strategii

Zaprezentowane powyżej części składają się na strukturę dokumentu, którą przedstawia rys. 8.

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Rysunek 8. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

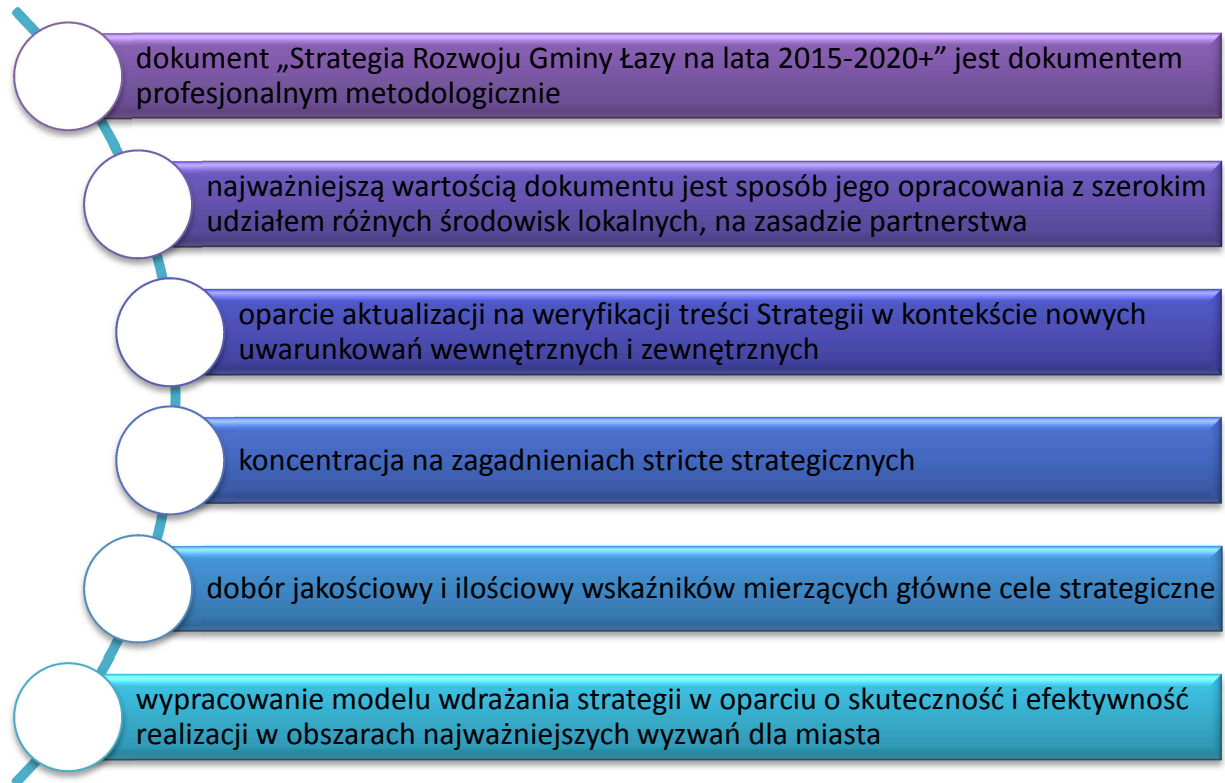

2.3. Zasady i tryb prac nad Strategią

Przy pracy nad aktualizacją dokumentu przyjęto założenia, które przedstawia rys. 9.:

Rysunek 9. Założenia do aktualizacji strategii

Prace nad Strategią zrealizowano w trzech etapach. Etap pierwszy Strategii dotyczy próby oceny, w jakim punkcie rozwojowym znajduje się obecnie Gmina Łazy.

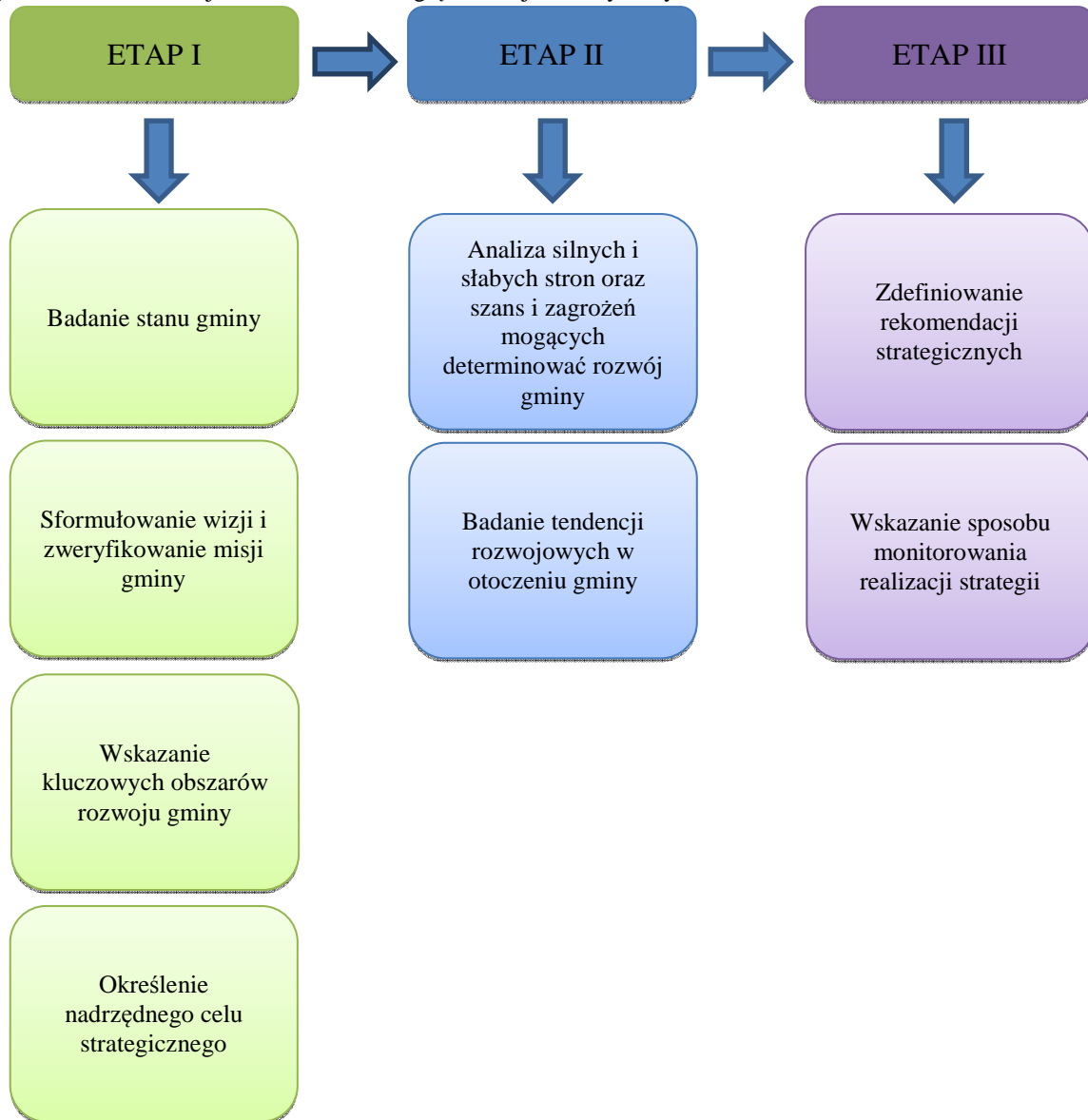
Punktem wyjścia do etapu drugiego była refleksja związana z odpowiedzią na pytania dotyczące wyobrażenia Gminy Łazy w perspektywie lat 2015-2020+. Kluczowym elementem tego etapu było między innymi osadzenie Strategii gminy w koncepcji inteligentnych specjalizacji (Smart Specialization) – czyli wskazaniu najważniejszych kierunków rozwoju gminy (określonych na podstawie analiz i badań, tożsamości i charakteru gminy oraz w oparciu o informacje otrzymane od uczestników warsztatów).

Trzeci etap związany jest z koncepcją zarządzania wartością gminy (Value Regional Management). Polegał na zweryfikowaniu i aktualizacji zapisów kierunków strategicznych.

Działania wchodzące w skład poszczególnych etapów prezentuje rys. 10.

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Rysunek 10. Sekwencje działań nad Strategią Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

3. DIAGNOZA STANU GMINY ŁAZY

3.1. Położenie geograficzne

Łazy to miasto w województwie śląskim, w powiecie zawierciańskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Łazy. Do 1947 r. siedzibą gminy było Rokitno-Szlacheckie.

Rysunek 11. Mapa Łaz

Źródło: Serwis Urzędu Miejskiego w Łazach e.lazy.pl

Gmina Łazy położona jest we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie zawierciańskim. Gmina Łazy leży w obszarze wyżynnym, wschodnia jej część należy do Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, a pozostała część gminy położona jest na Wyżynie Śląskiej, w obrębie Kotliny Mitręgi.

W skład gminy oprócz miasta Łazy wchodzi czternaście sołectw, z których największym są Niegowonice.

Gmina graniczy od północy z gminami miejskimi: Porębą i Zawierciem, od wschodu z gminą miejsko-wiejską Ogrodzieniec i gminą wiejską Klucze, od południa z gminą miejską Dąbrowa Górnicza, od zachodu gminą miejsko-wiejską Siewierz.

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Rysunek 12. Gmina Łazy – zarys obszaru

Źródło: Eurorenom.pl

Rysunek 13. Mapa Gminy Łazy

Źródło: Serwis Urzędu Miejskiego w Łazach e.lazy.pl

3.2. Warunki naturalne

Gmina Łazy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem elementów środowiska przyrodniczego. Pasma wzniesień Niegowonicko –Smoleńskich, z najwyższym wzniesieniem Stodółsko, naturalnie dzieli obszar gminy na dwie części. Jej wschodnia krawędź leży w obrębie Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej, którą stanowi płyta wapieni górnojurajskich. W poziom wyżyny wcięte są, wypełnione piaskami, suche płaskie doliny z okresu zlodowacenia odrzańskiego. Pozostała część gminy położona jest na Wyżynie Śląskiej, w obrębie Kotliny Mitręgi. We wschodniej części kotliny, w okolicach Niegowonic i Grabowej, ponad jej płaskie dno wypiętrzają się ostańce wapienne o wysokości 360 – 430 m n.p.m. Są to fragmenty rozerwanego progu tektonicznego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, przesunięte ku zachodowi w postaci ostańców wapiennych.

Około 44% powierzchni gminy stanowią lasy. W zdecydowanej większości są to lasy chronione, na które składają się bory sosnowe, bory mieszane, lasy łąkowe i olsy. Kompleksy leśne pokrywające północną część gminy stanowią fragment korytarza ekologicznego, łączącego doliny Odry i Wisły. Obszar ten wyznaczony jest w krajowej sieci ekologicznej Ekonet-PL jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Wschodnia część gminy znajduje się w granicach parku krajobrazowego Orlich Gniazd oraz w obszarze chronionego krajobrazu – otuliny parku. W granicach parku usytuowany jest rezerwat przyrody Góra Chełm.

Leśnictwo w 2013 r.	
Powierzchnia lasów ogółem w ha	5 744,04
w tym lasy publiczne	3 882,04
w tym własność gminy	43,90
Lesistość w %	44

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zróżnicowany i mozaikowy układ siedlisk stanowi dobre miejsce bytowania dla wielu gatunków zwierząt. Na terenie gminy licznie występują: sarny, jelenie, dziki, lisy, zające, kuropatwy i bażanty. Pojawiają się również cietrzewie i łosie. Spotkać można tutaj również liczne gatunki kręgowców związanych ze środowiskiem wodnym. Dla wielu gatunków ptaków atrakcyjny jest obszar ostańców jurajskich, zlokalizowanych w południowo-wschodniej części gminy.

Z uwagi na duże walory przyrodnicze, które występują na terenie gminy Łazy planowane jest rozszerzenie zakresu ochrony na kolejne szczególnie cenne obszary, do których można zaliczyć:

- Rezerwat Kromołowiec,
- Obszar chronionego krajobrazu Łąki i lasy uroczyska Mokrznia,
- Użytek ekologiczny Źródła Centurii,
- Użytek ekologiczny Młynek,
- Użytek ekologiczny Potok od Rokitna,
- Stanowisko ekologiczne Kamieniołom Wysoka.

Surowce naturalne

Obszar gminy bogaty jest w zasoby surowców mineralnych. Występują tu złoża piasku budowlanego, iltów ceramiki budowlanej oraz dla przemysłu cementowego, wapieni dla przemysłu cementowego oraz wapienniczego, dolomitów oraz rud cynku i ołowiu.

Gleba

W Kotlinie Mitręgi występują przede wszystkim gleby pseudobielicowe i brunatne utworzone z piasków słabogliniastych i luźnych. Na obszarze wschodnich ostańców jurajskich zalegają ciężkie ilt jurajskie i rędziny. Miejscami gleby są płytkie, a nawet szkieletowe. Gleby o wyższej przydatności rolniczej występują płatami na zboczach w okolicach Wysokiej, Rokitna Szlacheckiego, Niegowonic, Grabowej i Chruszczobrodu. Większość gleb o przeznaczeniu rolniczym jest trudna do uprawy ze względu na nadmierne zawilgocenie terenu spowodowane wysokim poziomem zalegania warstw nieprzepuszczalnych.

Wody

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Łazy należy do zlewni Wisły. Na północ od granic gminy przebiega wododział topograficzny pierwszego rzędu oddzielający zlewnie Wisły i Odry. Gmina położona jest pomiędzy dolinami Białej i Czarnej Przemszy. Zarówno w Dolinie Czarnej Przemszy jak i w Dolinie Mitręgi występują liczne stawy, rozlewiska i torfowiska o dużej bioróżnorodności. Obecna jest również gęsta sieć rowów melioracyjnych, które charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. Najwyższe wezbrania obserwuje się podczas wiosennych roztopów, najniższe stany występują jesienią.

Południowo-wschodnia część gminy odwadniana jest przez prawobrzeżne dopływy Białej Przemszy, do których należą Potok Mokrzenia, Potok Idzikówka oraz Centuria. Źródła rzeki Centurii biorą swój początek w lasach na Terenia Hutek Kanek w bijącym wśród piasków silnym wywierzyisku krasowym, na dnie wielkiego zagłębienia ostrych, osypujących się piaszczystych zboczach. W otoczeniu źródła rozwinęła się bogata roślinność wodna. Rzeka płynie dnem głębokiej doliny i odznacza się bardzo czystą wodą o nadzwyczaj niskiej temperaturze. W tej części gminy występują także suche doliny, które odprowadzają wody tylko okresowo podczas wiosennych roztopów lub po obfitych letnich opadach burzowych.

Na terenie gminy występują także wody podziemne, które na terenach płaskich zalegają już na głębokości 1m. W strefie ostańców w okolicach Niegowonic i Grabowej zwierciadło wody na charakter nieciągły i zalega na zmiennej głębokości do 20, a czasami nawet do 50 m.

3.3. Zagospodarowanie przestrzenne

Powierzchnia gminy Łazy liczy 132,56 km², co stanowi około 13% powierzchni powiatu. Część miejska wynosząca około 9 km² stanowi 6,8% powierzchni gminy. Według danych GUS użytki rolne zajmują 47% jej powierzchni, z czego 26% przypada na grunty orne, 20% na łąki i pastwiska, a 1% na sady. Lasy zajmują 44% powierzchni, pozostałe grunty i nieużytki 9% ogólnej powierzchni gminy.

Gmina zaliczana jest do obszarów o umiarkowanym stopniu urbanizacji. Głównym ośrodkiem mieszkaniowym jest miasto Łazy, w którym dominuje zabudowa wielorodzinna w budynkach wielokondygnacyjnych. Na pozostałym obszarze gminy przeważa niska zabudowa jednorodzinna.

3.4. Charakterystyka społeczna

Struktura demograficzna

Ludność Gminy Łazy (wg stanu na 31.12.2013 r.) liczy 16.101 mieszkańców co stanowi ponad 13% ogólnej liczby mieszkańców powiatu zawierciańskiego.

Wybrane dane demograficzne w 2013 r.			
a	b	c	d
	Gmina Łazy	Powiat Zawierciański	b/c
Ludność	16 101	121 683	13,2%
w tym kobiety	8 276	62 710	13,2%
Urodzenia żywe	141	1013	13,9%
Zgony	220	1 593	13,8%
Przyrost naturalny	-79	-580	x
Saldo migracji ogółem	51	-178	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	2 506	19 608	12,8%
produkcyjnym	10 328	76 310	13,5%
poprodukcyjnym	3 267	25 765	12,7%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bezrobocie

Notuje się tendencję spadkową udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności gminy Łazy. Na dzień 31.08.2015 r. w Gminie Łazy zarejestrowanych było 662 bezrobotnych, w tym 351 (53%) kobiet i 79 bezrobotnych uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych. Jest to znacznie mniej w porównaniu do stanu na początek roku, na dzień 31.01.2015 r., kiedy zarejestrowanych było 767 bezrobotnych, w tym 405 (53%) kobiet i 94 bezrobotnych z prawem zasiłku dla bezrobotnych.

Zestawienie bezrobocia w gminie Łazy w 2015 r.								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Bezrobotni ogółem	767	805	811	768	750	726	695	662
Kobiety	405	418	413	393	380	384	366	351
Uprawnieni do zasiłku dla bezrobotnych	94	120	111	109	109	110	108	79

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu

3.5. Infrastruktura

Drogi i kolej

Obszar gminy przecina ważny kolejowy szlak komunikacyjny północ – południe, linia kolejowa Gdańsk – Warszawa – Częstochowa – Katowice, z dużą stacją rozrządową dla Śląska i Zagłębia. Przez obszar gminy biegną drogi wojewódzkie: nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza – Zawiercie oraz nr 790 relacji Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec – Pilica. Droga nr 790 stanowi ważną trasę wylotową z obszaru aglomeracji katowickiej w rejon Jury Krakowsko-Częstochowskiej jako trasa ruchu rekreacyjno-turystycznego.

Gospodarka odpadami

W 2013 r. w Gminie Łazy liczba oczyszczalni ścieków wyniosła 1.

Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w 2013 r.	
- instalacje i urządzenia	
zbiorniki bezodpływowe	3 335
oczyszczalnie przydomowe	100
Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2013 r.	
w gminie Łazy	3 035
w powiecie zawierciańskim	63 055

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

3.6. Jednostki użyteczności publicznej

Ochrona zdrowia

Opieka zdrowotna na terenie Gminy Łazy zapewniana jest przez jednostki publiczne, niepubliczne oraz gabinety prywatne. Podmioty te oferują mieszkańcom usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej.

W 2013 r. w Gminie Łazy funkcjonowało 9 przychodni, a na jedną przychodnię przypadało 1789 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej mieści się w budynku dwukondygnacyjnym przy ul. Pocztovej 14 w Łazach zajmując 8 pomieszczeń na 1 piętrze. W jego strukturach funkcjonuje m.in. Świetlica Środowiskowa "Stokrotka" oraz sekcja zajmująca się świadczeniem usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług dla osób niepełnosprawnych. Funkcjonuje także "Punkt Konsultacyjny" gdzie są prowadzone mediacje rodzinne oraz specjalistyczne poradnictwo socjalne. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie realizuje Zespół Interdyscyplinarny. Prowadzona jest także asystentura rodzin co wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Działa także "Klub wolontariatu". W roku 2015 został wyodrębniony także lokal w którym funkcjonuje "Bank Żywności".

W roku 2014 z różnorodnych form wsparcia świadczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej skorzystało 880 mieszkańców Gminy Łazy.

Dom Nadziei w Łazach

Na terenie Gminy działa „Dom Nadziei” prowadzony przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne. W budynku mieszczą się : Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej, Hostel dla bezdomnych i z przemocy z dziećmi z terenu Gminy Łazy, Żłobek dla dzieci do lat trzech z terenu Gminy Łazy.

Komisariat Policji w Łazach

W 2014 r. w Gminie Łazy zgłoszono 969 interwencji, ujawniono 57 kierujących nietrzeźwych i w stanie po użyciu alkoholu, 90 kolizji drogowych oraz 7 wypadków drogowych.

Ochotnicza Straż Pożarna

Prowadzą działalność w celu zapobiegania pożarom oraz współdziałania w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami. Biorą udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. Informują ludność o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. Wśród działających w gminie jednostek OSP zdecydowana większość stanowią jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Edukacja

Na terenie gminy przedszkolną działalność wychowawczą prowadzi 1 publiczne przedszkole, znajdujące się w mieście Łazy oraz oddziały przedszkolne w 4 podstawowych szkołach publicznych i 3 podstawowych szkołach niepublicznych. Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach od 2008 r. prowadzi oddział integracyjny umożliwiający wspólne wychowanie dzieci z różnymi deficytami psychorozwojowymi z ich pełnosprawnymi rówieśnikami. Szkolnictwo podstawowe jest reprezentowane przez 8 szkół podstawowych, z których 2 placówki znajdują się na terenie miasta Łazy, a pozostałe 6 w sołectwach. W Zespole Szkół nr 1 w Łazach od 1998 r. prowadzone są oddziały integracyjne na poziomie szkoły podstawowej. Edukację na poziomie gimnazjum zapewniają 3 gimnazja, w tym 1 gimnazjum w mieście Łazy i 2 gimnazja w sołectwach: Niegowonice i Chruszczobród.

Wszystkie placówki oświatowe dbają o wysoki poziom swych usług edukacyjnych i wychowawczych oraz coraz wyraźniej specjalizują się w określonej dziedzinie lub profilu.

Ponadto na terenie gminy działa niepubliczny żłobek „Przyzakładowe Centrum Zabawy” prowadzony w „Domu Nadziei” w Łazach przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach.

W zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, które znajduje się w kompetencji Starostwa Powiatowego, na terenie miasta Łazy działa Zespół Szkół im. prof. R. Gostkowskiego w Łazach, w jego skład wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Szkoła Policealna i Technikum

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Uzupełniające dla Dorosłych. Dostosowując się do sytuacji na rynku pracy i zmieniających się potrzeb i zainteresowań uczniów szkoła wciąż poszerza swą ofertę edukacyjną.

Od 2007 r. prężnie działa w gminie Uniwersytet Trzeciego Wieku, który obejmuje swą ofertą edukacyjną seniorów i stanowi główny trzon Rady Seniorów Gminy Łazy.

Kultura

Miejski Ośrodek Kultury w Łazach stanowi kluczowe miejsce integracji społeczności lokalnej. Jego działalność ukierunkowana jest w szczególności na stworzenie oferty kulturalnej dla dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców. Swoją działalnością i współpracą skupia różnorodne środowiska w całej gminie prowadząc różnorodne formy swej działalności na terenie całej gminy poprzez prowadzenie zajęć zarówno w swojej siedzibie jak i w szkołach naszej gminy.

Poprzez swoje działania, instytucja kładzie duży nacisk na edukację kulturalną przeznaczoną zarówno dla dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych. W ośrodku prowadzone są zajęcia nauki gry na instrumentach, nauki śpiewu, zajęcia plastyczne, teatralne, a także zajęcia z prowadzone w ramach dziecięcych zespołów wokalnych oraz tanecznych. Ponadto placówka opiekuje się gminnymi grupami śpiewaczo - obrzędowymi. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach jest również miejscem działalności licznych klubów i organizacji ściśle współpracujących z ośrodkiem. Innym ważnym elementem działalności jest organizacja różnorodnych form amatorskiego ruchu artystycznego oraz corocznych imprez i uroczystości.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jako samorządowa instytucja kultury wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Stanowi ważne ogniwo infrastruktury kulturalnej gminy i kraju. Wspomaga szeroko rozumianą edukację społeczną, zaspokaja potrzeby informacyjne i kulturalne. Przyczynia się do zmniejszenia wykluczenia cyfrowego mieszkańców, daje im możliwości do włączenia się w życie społeczne. Wspiera aktywność intelektualną i kulturalną mieszkańców gminy. Jest miejscem odpoczynku, samorealizacji, spotkań mieszkańców oraz edukacji przez całe życie. Biblioteka rozszerza zakres swojej działalności oferując coraz więcej usług i aktywności, podejmuje nowe inicjatywy. Pozyskuje partnerów do współpracy, realizując programy z koalicjantami. Prowadzi gminne archiwum historii lokalnej, punkty informacji turystycznej i izbę tradycji. Jest instytucją zapewniającą mieszkańcom bezpłatny dostęp do dóbr kultury polskiej i światowej za pośrednictwem książek, czasopism, baz danych i Internetu.

Biblioteki i filie	7
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	3187
Wypożyczenia księgozbioru jednego czytelnika w woluminach	38

Źródło: Sprawozdanie z działalności Biblioteki Śląskiej i bibliotek publicznych woj. Śląskiego w roku 2014, dane na dzień 31.12.2014 r.

3.7. Sport i rekreacja

Turystyka, sport i rekreacja na terenie Gminy Łazy rozwijają się dzięki jej niewątpliwym walorom krajobrazowym, a także dzięki istniejącym na terenie gminy obiektom sportowym i rekreacyjnym. Rozwój wypoczynku „aktywnego” zapewniają przebiegające tędy szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe.

Obiekty sportowe

Wśród obiektów sportowych należy wymienić:

- Park Wodny Jura w Łazach z saunami i siłownią.
- Kompleks boisk wielofunkcyjnych Orlik 2012 w raz z zapleczem.
- Tereny nieczynnych kamieniołomów w Niegowonicach i Wysokiej, czyli "JURAJSKIE KAMIENIOŁOMY" to otwarte przez cały rok i 24 h/dobę dwa kamieniołomy o łącznej powierzchni 50 hektarów, czekające na miłośników sportów terenowych, offroadu i strzelectwa pneumatycznego.
- Zalew Mitręga w Łazach; Zalew Mitręga jest rajem dla wędkarzy. Zarybione przez miejscowe koło PZW umożliwia pasjonatom wędkarstwa spędzenie wolnego czasu. Stanowi także idealne miejsce do organizacji imprez plenerowych oraz wypoczynku mieszkańców.
- Stadion Miejski w Łazach - na co dzień użytkowany przez klub piłkarski KKS Łazowianka. Na terenie stadionu organizowane są pikniki o charakterze sportowo - rekreacyjnym, a także gminne zawody sportowe dla dzieci i młodzieży.
- Hala sportowa i ściana wspinaczkowa przy ZS nr 1 w Łazach
- Pełnowymiarowe boiska piłkarskie na terenie trzech sołectw: Niegowonice, Wysoka, Rokitno Szlacheckie z budynkami klubowymi.
- Siłownia pod chmurką przy Miejskim Ośrodku Kultury w Łazach.
- Sale gimnastyczne i przyszkolne boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią na terenie miasta i sołectw
- Lądowisko samolotów ultralekkich w sołectwie Niegowoniczki
- Place zabaw dla dzieci na terenie sołectw
- Biwaki leśne

Szlaki turystyczne

Gmina Łazy oferuje atrakcyjne warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

Przez jej obszar przebiegają 4 szlaki turystyczne:

- Szlak Szwajcarii Zagłębiowskiej - oznakowany: na czerwono - przebiega z Zawiercia do Sławkowa. Na terenie gminy Łazy szlak przebiega w pobliżu źródeł rzeki Centurii, dalej prowadzi w stronę miejscowości Hutki Kanki, po czym opuszcza gminę w kierunku Chechła.

- Szlak Tysiąclecia - oznakowany: na zielono - przebiega z Bytomia do Skarżyc.

Na terenie gminy szlak prowadzi z Ciągowic przez Łazy, Rokitno Szlacheckie, źródła rzeki Centurii, Hutki Kanki i dochodzi aż do rezerwatu Góra Chełm.

- Szlak Zamonitu - oznakowany na żółto - przebiega z Dąbrowy Górniczej do Poraja

Na terenie gminy Łazy szlak ma długość 9 km i przechodzi przez Niegowonice, źródła rzeki Centurii, Hutki Kanki, po czym opuszcza teren gminy, kierując się w stronę Podzamcza.

- Szlak Partyzantów Ziemi Olkuskiej - oznakowany na czarno - przebiega z Chruszczobrodu do miejscowości Kępie. Całkowita długość szlaku wynosi 60,5 km, przy czym przez Gminę Łazy przechodzi odcinek o długości 15 km. Szlak rozpoczyna się na terenie gminy Łazy w miejscowości Chruszczobród, dalej biegnie przez Trzebyczkę, Niegowonice i Grabową, po czym opuszcza teren gminy, kierując się do Chechła.

Trasy rowerowe

Do uprawiania turystyki rowerowej najbardziej nadają się tereny wschodniej części gminy. Przebieg tras rowerowych prowadzących przez najciekawsze i najbardziej malownicze fragmenty Gminy Łazy został opracowany i opublikowany w przewodniku ścieżka rowerowa, wydanym przez zarząd Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych.

Chociaż większość zaproponowanych ścieżek przebiega nie tylko przez teren gminy Łazy, ale również przez tereny sąsiednich gmin, to w poniższej tabeli wszystkie ścieżki zostały opisane w całości, z uwzględnieniem ich początku, końca i ważniejszych miejscowości na trasie.

1. Łazy - Rokitno Szlacheckie -Ogrodzieniec - Podzamcze - Kiełkowice - Giebło - Mokrus - Siamoszyce -Dzwonosierbowice - Pilica - Złożeniec - Krzywopłoty - Bydlin - Cieślin- Golczowice - Jaroszowiec - drogowa - 59 km
2. Wiesiołka Głazówka - Niegowonice - Grabowa - Błojec - Chechło - Pustynia Błędowska - Błędów - Łosień - Ząbkowice - drogowa - 30 km
- 3.Żarki Letnisko - Żarki - Mirów - Bobolice - Zdów - Kroczyce -Przyłubsko - Podzamcze - Krępa - Centuria - Niegowonice - Ząbkowice -dla rowerów terenowych - 76 km
4. Myszków Światowit -Rzędkowice - Zamek Morsko - Skarżyce - Kromołów - Bzów - Podzamcze - Żelazko - Centuria - Łazy - dla rowerów terenowych - 48 km
5. Zawiercie - Centuria - Chechło - Błędów - Sławków - dla rowerów terenowych - 35 km
- 6.Wiesiołka - Niegowonice - Chechło - Rodaki - Ryczów - Strzegowa - Udórz- Zamiechówka - Jezówka - dla rowerów terenowych- 60 km
7. Podzamcze - Żelazko - Rodaki - Chechło - Hutki Kanki - Centuria - Krępa - Podzamcze - 28 km
- 8.Ścieżka rowerowa „Ku źródłom Mitręgi”.: Łazy - Mitręga - Hutki – Kanki(8 km trasy) - Rokitno Szlacheckie - Młynek - Łazy - 17 km

Przez teren Gminy przebiega również 10 nowo wyznaczonych tras rowerowych wraz z miejscami postojowo-wypoczynkowymi:

- Trasa nr 1 – długość 5 km (Kuźnica Masłońska– Turza– Poręba – Ciągowice)
- Trasa nr 2 – długość 12 km (Zawiercie – Kazimierówka – Łazy – Ciągowice – Poręba)
- Trasa nr 3 – długość 10 km (Poręba – Wysoka – Wiesiołka – Chruszczobród)
- Trasa nr 4 – długość 5 km (Chruszczobród)
- Trasa nr 5 – długość 20 km (Łazy (Dworzec PKP) – Łazy Głazówka – Niegowonice -Niegowoniczki – Jeziorowice - Błojec – Skałbania - Grabowa – Hutki Kanki)
- Trasa nr 6 – długość 10 km (Łazy- Grabowa – Błojec)
- Trasa nr 7 – długość 5 km (Rokitno Szlacheckie – Grabowa)
- Trasa nr 8 – długość 6,5 km (Niegowonice)
- Trasa nr 9 – długość 4,5 km (Łazy Głazówka – Trzebyczka – Tucznawa)
- Trasa nr 10 – długość 2 km (Wiesiołka – Łazy Głazówka)

3.8. Kluczowe Inwestycje Gminne

1. „Budowa oczyszczalni ścieków dla miasta Łazy wraz z I etapem sieci kanalizacyjnej”
2. „Rewitalizacja centrum miasta Łazy”
3. „Budowa infrastruktury okołoturystycznej i oznakowanie tras rowerowych szansą na rozwój turystyczny Gminy Łazy”
4. „Budowa infrastruktury okołoturystycznej – II etap ścieżka rowerowa w Gminie Łazy, szansą na rozwój atrakcyjności turystycznej obszaru”
5. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu skierowane na rzecz mieszkańców i jednostek organizacyjnych Gminy Łazy”
6. „Budowa i wdrożenie Zintegrowanego Systemu Teleinformatycznego wspierającego procesy administracyjne oraz rozwój elektronicznych Usług Publicznych w Gminie Łazy”
7. Przebudowa ciągu dróg ul. Sportowa- Błędowska- Rolna w Niegowonicach i Niegowoniczkach szansą na poprawę dostępności i jakości sieci komunikacyjne

4. WIZJA I MISJA GMINY ŁAZY

4.1. Wizja Gminy Łazy

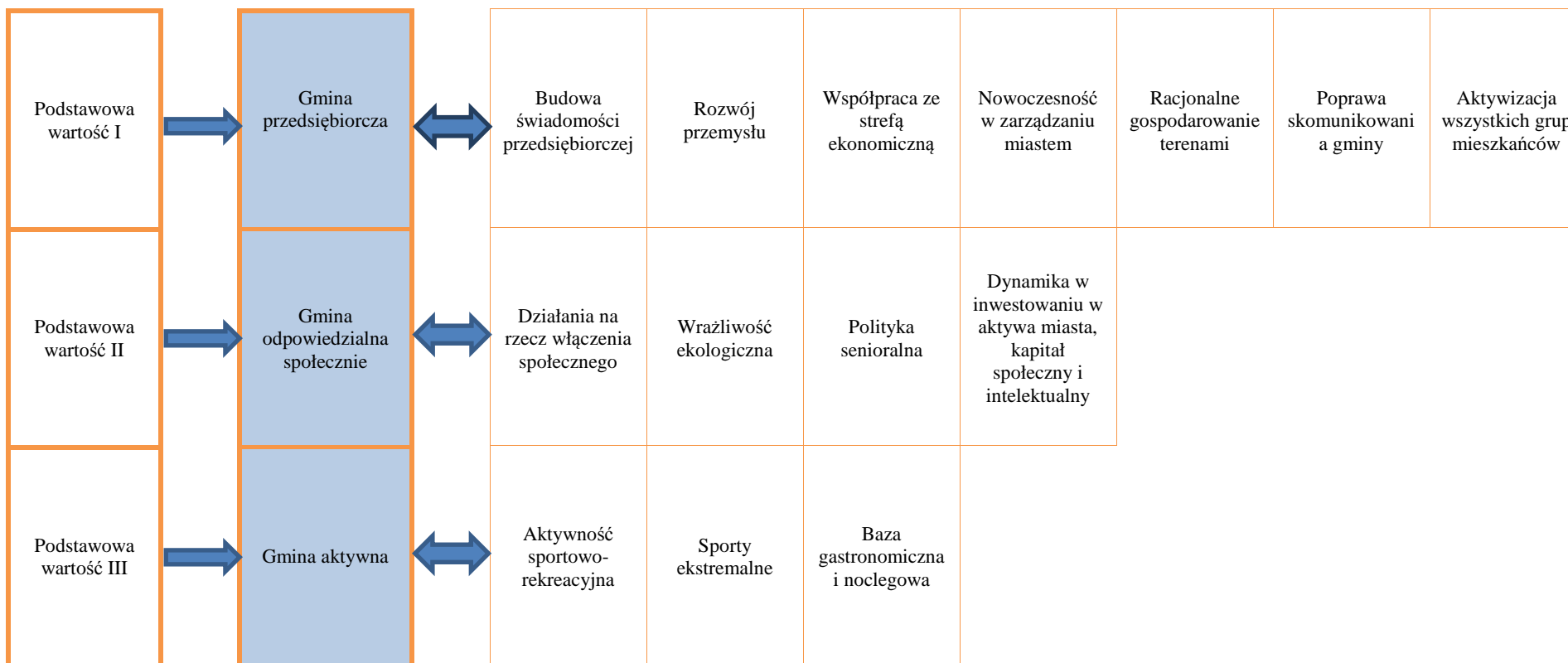
Wizją Gminy Łazy jest:

Gmina Łazy jako przestrzeń rekreacyjno sportowa zrównoważonego życia, zasilająca przestrzeń przemysłową wokół gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Rysunek 14. Wizja Gminy Łazy na lata 2015-2020+.

WIZJA
GMINA ŁAZY JAKO PRZESTRZEŃ REKREACYJNO SPORTOWA ZRÓWNOWAŻONEGO ŻYCIA, ZASILAJĄCA PRZESTRZEŃ PRZEMYSŁOWĄ WOKÓŁ GMINY

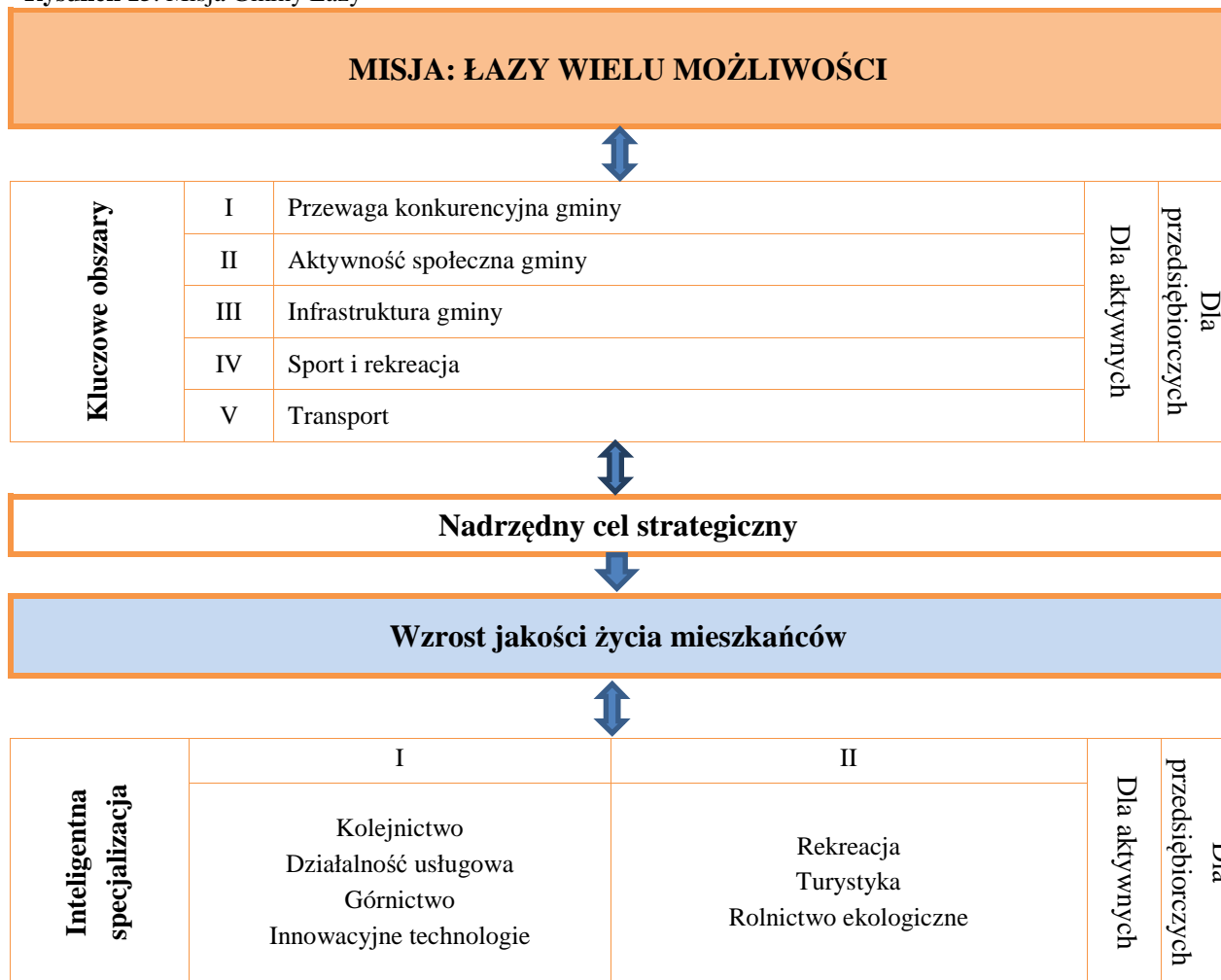

4.2. Misja Gminy Łazy

Misja Gminy Łazy to:

Łazy wielu możliwości

Rysunek 15. Misja Gminy Łazy

5. WSKAŹNIKI BAZOWE DO AKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY

Wskaźnik monitorowania Strategii: Ocena dynamiki dochodów				
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło danych
1	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	780,33 zł	2014	Wydział Finansowy
2	Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych wg. faktycznego wykonania.	8.104.965,00 zł	2014	Wydział Finansowy
3	Podatek od nieruchomości – osoby prawne (stanowi składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych wg faktycznego wykonania).	3.990.950,00 zł	2014	Wydział Finansowy
4	Dochody budżetu jst na 1 mieszkańca w relacji do średniej województwa (%). (dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu).	Województwo Śląskie - 100% Gmina Łazy - 73,9 %	2014	Wydział Finansowy
5	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	4,23 zł	2014	Wydział Finansowy
6	Dotacje celowe na zadania własne i zlecone oraz programy unijne i inne środki (Dochody wg wykonania na 31 XII danego roku).	9.294.693,00 zł	2014	Wydział Finansowy

Wskaźnik monitorowania Strategii: Dynamika rozwoju kapitału ludzkiego

Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło danych
1	Bezrobotni zarejestrowani – ogółem, w tym powyżej 50 roku życia	662, 182	31.08.2015	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
2	Bezrobotni zarejestrowani - kobiety	351	31.08.2015	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
3	Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku	79	31.08.2015	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
4	Udział bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w % (XII danego roku).	73/662=11%	31.08.2015	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu
5	Stopa bezrobocia w mieście / stopa bezrobocia dla województwa śląskiego	14,54 % w gminie	30.09.2015	Ewidencja ludności. Biuro Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Organizacji Pracy Urzędu
6	Saldo migracji ogółem / saldo migracji na 1000 osób ogółem.	51/3,2	31.12.2013	GUS

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

7	Zdawalność egzaminów maturalnych w mieście na tle powiatu, województwa i kraju.	ZS Łazy – 71% powiat – 72 % woj. śląskie – 76 % kraj – 74 %	2015	OKE w Jaworznie
8	Zdawalność egzaminów zawodowych w mieście na tle województwa - publiczne technika, zasadnicze szkoły zawodowe (% uczniów przystępujących do egzaminu, którzy uzyskali dyplom).	ZS Łazy - technikum – 54 % powiat – technika - 59 % woj. śląskie - technika – 70 %	2015	OKE w Jaworznie
9	Ilość uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście, w danym roku szkolnym.	309	rok szkolny 2015/2016	Dyrektor ZS Nr 1 w Łazach

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Wskaźnik monitorowania Strategii: Dynamika inwestycji

Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło danych
1	Stosunek wydatków majątkowych do wydatków ogółem (wg wykonania wydatków na 31.XII danego roku).	14,5%	2014	Wydział Finansowy
2	Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych	1	2014	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
3	Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON, w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny i publiczny).	864	2014	CEIDG
4	Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007)	89	2014	CEIDG
5	Wyrejestrowane z rejestru REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007)	56	2014	CEIDG
6	Różnica : Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem / Wyrejestrowane z rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej ogółem.	33	2014	CEIDG

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Wskaźnik monitorowania Strategii: Wzrost jakości życia				
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Stan wskaźnika wg dostępnych danych	Dane wg stanu	Źródło danych
1	Liczba stowarzyszeń i organizacji	43	2014	Starostwo Powiatowe
2	Liczba mieszkańców (pobyty stały i czasowy) na grudzień danego roku.	16051	31.12.2014	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego
3	Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych	Zakończono modernizację budynku pełniącego funkcje społeczno-kulturalne w Grabowej Cel: 2020 zakończenie 12 termomodernizacji	2014	Wydział Inwestycji i Remontów
4	Ilość przebudowanych dróg gminnych	5 dróg gminnych	2014	Wydział Inwestycji i Remontów
5	Liczba budynków oczyszczonych z azbestu	3 obiekty	2014	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
6	Liczba obiektów wykorzystujących OZE	1	2014	Wydział Komunalny i Ochrony środowiska
7	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	Cel: do 2020 roku - 31 km	2014	Wydział Inwestycji i Remontów

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

8	Ilość doposażonych jednostek OSP	2 jednostki OSP	2015	Urząd Miejski
9	Liczba wybudowanej infrastruktury rekreacyjno sportowej	3	2015	Ośrodek Sportu i Rekreacji
10	Wzrost dostępności do wysokiej jakości usług edukacji przedszkolnej – liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami	256 dzieci	2014	Wydział Edukacji , Kultury i Zdrowia
11	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	70 osób	2014	Ośrodek Pomocy Społecznej
12	Odsetek budżetu JST/kwota środków przekazanych podmiotom społecznym (dane na podstawie wyników konkursowych) w podziale na środki przekazane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, inicjatywy lokalnej, PZP); Liczba zadań zleconych przez JST podmiotom społecznym oraz liczba podmiotów społecznych realizujących zadania publiczne.	Konkursy: kwota środków przekazanych NGO: 79.800,00 zł Mały grant: kwota środków przekazanych NGO: 9.990,00 zł Liczba zadań zleconych przez JST podmiotom społecznym: 16 Liczba podmiotów społecznych realizujących zadania publiczne: 13	2014	Wydział Finansowy
13	Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Gminę Łazy	5 9	2014 2015	Wydział Ogólnoadministracyjny
14	Liczba mieszkańców Gminy Łazy zaangażowanych w różne formy –partycypacji (liczba alertów zgłoszonych w danym roku w portalu naprawmyto.pl)	105	2014	Urząd Miejski

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

15	Wykrywalność ogólna przestępstw	54,4%	2014	Komenda Powiatowa Policji w Zawierciu
16	Liczba uczestników imprez kulturalnych i sportowych: MOK BPMiG OSiR- PW „JURA” Stowarzyszenia z terenu Gminy Łazy	MOK -10 800 BPMiG - 13 664 OSiR- PW „JURA”- 11 760 Stowarzyszenia z terenu Gminy Łazy-1 280 RAZEM: 37 504	2014	BPMiG, MOK, OSiR analiza statystyczna
17	Liczba imprez kulturalnych i sportowych (imprezy łącznie- spotkania autorskie, pogadanki, odczyty, konkursy, wycieczki, lekcje biblioteczne itp.)	MOK -77 BPMiG -1 002 OSiR- PW „JURA”- 42 Stowarzyszenia z terenu Gminy Łazy-10 RAZEM: 1 131	2014	BPMiG, MOK, OSiR analiza statystyczna
18	Ilość wyrobów azbestowo -cementowych do usunięcia z terenu Gminy Łazy zinwentaryzowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku.	1908 Mg	2014	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
19	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych : papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%].	27,1	2014	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
20	Ilość udzielonych dofinansowań przez Gminę Łazy dla najemców lub właścicieli mieszkań, którzy dokonali zmiany systemu ogrzewania poprzez likwidacje tradycyjnych pieców węglowych i kotłów c.o. na ogrzewanie proekologiczne.	368 dofinansowań na kwotę 343 116,01 zł	2005-2014	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
21	Poziom PM10 w powietrzu (wg raportu rocznego)	37,1	2014	Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
22	Ilość wyświetleń miejskiej strony internetowej (rocznie)	51616	01.01.2014-31.12.2014	Główny Specjalista ds. Informatyzacji

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

23	Ilość korespondencji wpływającej na skrzynkę PeUP.	369	01.01.2014- 31.12.2014	Główny Specjalista ds. Informatyzacji
----	--	-----	---------------------------	--

6. CZĘŚĆ ANALITYCZNA

W niniejszym rozdziale prezentowane są syntetyczne wnioski wypływające z prowadzonych prac analityczno-badawczych.

6.1. Wnioski z analizy strategicznej

MODYFIKOWANA ANALIZA SPACE

Charakterystyka analizy

Analiza SPACE jest zintegrowaną metodą określania pozycji strategicznej podmiotu (gminy), której zaletą jest to, że pozwala na wyznaczenie skutecznej strategii konkurowania w oparciu o zdefiniowane kryteria uwzględniające wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływające na konkurowanie na rynku.

Wnioski

Stwierdzono, że pozycja konkurencyjna odniesiona do czynników zewnętrznych oraz wewnętrznych Gminy Łazy wskazuje na strategię konkurencyjną. Ukierunkowana jest na wykorzystywanie atutów gminy w zakresie posiadanej pozycji, zwłaszcza w następujących obszarach: rekreacja (sport, turystyka), rolnictwo ekologiczne oraz kolejnictwo, działalność usługowa, górnictwo, innowacyjne technologie. Takie umiejscowienie strategii wiąże się z charakterem inteligentnych specjalizacji gminy.

ANALIZA SWOT

Charakterystyka analizy

Analiza SWOT jest kompleksową, najbardziej wiarygodną i skuteczną metodą analizy strategicznej. Pozwala skoncentrować uwagę na najważniejszych strategicznych czynnikach w każdej z czterech grup:

S – Strength (mocne strony)

W – Weaknesses (słabe strony)

O – Opportunities (szanse w otoczeniu)

T - Treats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest to wszechstronna ocena zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy. Największą zaletą tej metody jest przedstawienie w sposób syntetyczny i obrazowy pozycji strategicznej podmiotu z uwzględnieniem wszystkich możliwych czynników oddziałujących na nie.

Wnioski

Zalecaną strategią dla Gminy Łazy jest strategia prowadząca do wzrostu wartości gminy przy jednoczesnym poprawianiu czynników wewnątrz gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Korzystne położenie gminy (g. cicha, spokojna, zielona, ale też blisko większych miast oraz strefy ekonomicznej)	Mała liczba mieszkańców
Dobrze skomunikowana gmina	Niska aktywność przedsiębiorcza wśród mieszkańców. Brak narzędzi wspierających przedsiębiorczość
Dobra infrastruktura oświatowa, oferta edukacyjna	Brak wsparcia dla osób starszych. Z punktu widzenia starzejącego się społeczeństwa, niedoszacowanie. Słaba infrastruktura wspierająca osoby starsze, chore (np. punkty rehabilitacyjne)
Silna tradycja kolejowa w gminie- odbudowa wizerunku. Sprzyjają temu kierunki w szkołach ponadgimnazjalnych (zawody kolejowe oraz mundurowe)	Słaba infrastruktura wypoczynkowa i rekreacyjna –przy dużych możliwościach naturalnych
Naturalne warunki dla tworzenia kierunków związanych z bezpieczeństwem narodowym, w tym szkół przetrwania	Brak bazy hotelowo –gastronomicznej (przy założeniu rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej)
Naturalne zasoby regionu do tworzenia centrów aktywności sportowej	Brak większych zakładów pracy
Naturalne zasoby będące szansą dla stworzenia dużych zakładów pracy (kopalnia)	Potrzeba doinwestowania instytucji kultury
Możliwość stworzenia w Łazach podstref ekonomicznych- strefa aktywności gospodarczej	Brak programów rewitalizacji terenów przemysłowych
Atrakcyjna oferta instytucji kultury	Brak strategii wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gminie
Konsekwentna zmiana wizerunku gminy (zagospodarowanie rynku i okolic), rewitalizacja centrum gminy	
Atrakcyjna oferta imprez sportowych i kulturalnych	

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Możliwość wykorzystania środków unijnych przeznaczonych na cele rozwojowe.</p>	<p>Zbyt małe dostępne środki finansowane na dofinansowanie inwestycji gminnych.</p>
<p>Polityka rządu wspierania małych i średnich przedsiębiorstw.</p>	<p>Niski przyrost naturalny i wynikające z niego starzenie się społeczeństwa.</p>
<p>Współpraca z gminami jurajskimi i gminami partnerskimi w zakresie promocji gminy i rozwoju usług turystycznych.</p>	<p>Bałagan prawny, niejasne i sprzeczne ze sobą przepisy, brak rozporządzeń wykonawczych do ustaw, utrudniające funkcjonowanie i rozwój gminy</p>

MODYFIKOWANA ANALIZA MIASTA METODĄ 5 SIŁ PORTERA

Charakterystyka analizy

Model 5 sił Portera dotyczy konkurowania i pozycji konkurencyjnej gminy (regionu) wobec innych gmin (regionów). Pozwala ocenić pozycję konkurencyjną wobec potencjałów konkurowania z wykorzystaniem poniższych wartości gminy:

1. Wartość finansowa
2. Wartość inwestycyjna
3. Wartość społeczną
4. Wartość kapitału ludzkiego

Wnioski

Stwierdzono, że czynnikiem mającym największy wpływ na wartość Gminy Łazy ma wartość inwestycyjna. Pozwala ona na kreowanie nowych inicjatyw osadzonych na terenie gminy.

ANALIZA PRESTCOM

Charakterystyka analizy

Analiza PRESTCOM jest to portfelowa metoda oceny makrootoczenia, w którym funkcjonuje gmina. Do czynników makrootoczenia gminy zalicza się czynniki: polityczne, społeczne, regulacyjne, ekonomiczne, konkurencyjne, organizacyjne i rynkowe. Wszystkie te czynniki kształtują zasadniczą płaszczyznę ustalania celów i zasad działania gminy, określając możliwości jej rozwoju i działania. Analiza zmian zachodzących w otoczeniu umożliwia także sformułowanie misji, wizji i celów gminy, znajdujących odzwierciedlenie w jej strategii.

Wnioski

Stwierdzono, że największymi czynnikami makro otoczenia dla Gminy Łazy są czynniki polityczne i organizacyjne. Wyniki oznaczają, że przewagi konkurencyjnej Gmina Łazy powinna szukać wykorzystując swoje kluczowe obszary sukcesu zbieżne ze zdefiniowanymi wąskimi specjalizacjami gminy.

6.2. Kluczowe wyzwania Gminy Łazy

KLUCZOWE WYZWANIA GMINY

Demograficzne

- zmniejszająca się liczba mieszkańców

Rozwój gospodarczy

- spadająca liczba firm
- mała liczba firm sektora MŚP
- mała dostępność usług

Przestrzenne

- zdegradowane tereny przemysłowe
- brak aktywnie funkcjonujących przestrzeni miejskich

Ekologiczne

- niska emisja
- emisja pyłów przemysłowych
- efektywne wykorzystanie odpadów
- niskie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i nowoczesnych systemów zarządzania energią

Zarządzanie budżetowe

- wzrost wydatków majątkowych

Kapitału ludzkiego

- utrzymujące się bezrobocie
- niskie wykorzystanie potencjału przedsiębiorczości i kreatywności

Partycypacyjne

- nie wystarczające umiejętności do współpracy i zawiązywania partnerstw społecznych i gospodarczych

Polityka inwestycyjna

- spadek poziomu inwestycji zewnętrznych

Jakość życia

- niska oferta usług dla mieszkańców (kultura, sztuka, rekreacja, restauracje)

7. REKOMENDACJE STRATEGICZNE

7.1. Strumienie generowania wartości miasta

Wzrost wartości gminy zależy od czterech kategorii wartości:

STRUMIENIE GENEROWANIA WARTOŚCI MIASTA	
1. WARTOŚĆ FINANSOWA	To suma zaplanowanych i zrealizowanych budżetów w okresie wyznaczonej prognozy strategicznej, powiększona o wartość zasobów miejskich stanowiących ich kapitał własny
2. WARTOŚĆ KAPITAŁU LUDZKIEGO	To zdolność miasta do przyciągania inwestycji zewnętrznych, powiększona o sumę własnych inwestycji
3. WARTOŚĆ INWESTYCYJNA	Jest to potencjał kompetencyjny mieszkańców gminy pozwalający na znalezienie atrakcyjnej pracy, gwarantującej stabilność życiową i zawodową
4. WARTOŚĆ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO	Jest to zdolność społeczności do efektywnej współpracy, budowy pozytywnych relacji, kreowania pozytywnych zależności międzyludzkich, w kierunku otrzymania akceptowalnego poziomu społeczeństwa obywatelskiego.

Wartość gminy podzielona na cztery kategorie wartości powinna stać się przedmiotem systematycznej oceny i monitoringu, gdyż w ten sposób najlepiej można badać zmiany zachodzące w otoczeniu.

7.2. Inteligentne specjalizacje

Przez inteligentne specjalizacje określa się takie obszary, które zostały zdefiniowane jako kluczowe w rozwoju Gminy Łazy. Zdefiniowano dwie grupy inteligentnych specjalizacji:

- I. Kolejnictwo, działalność usługowa, górnictwo, innowacyjne technologie**
- II. Rekreacja, turystyka, rolnictwo ekologiczne**

Dzięki temu uzyskano obraz obszarów, w których należy skoncentrować energię i środki w celu optymalnego rozwoju.

7.3. Kluczowe obszary strategiczne Gminy Łazy

KLUCZOWY OBSZAR I: PRZEWAGA KONKURENCYJNA GMINY

Przewaga konkurencyjna Gminy Łazy jest jednym z kluczowych elementów rozwoju gminy w odniesieniu do innych gmin położonych w bliskiej lokalizacji.

KLUCZOWY OBSZAR II: AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA GMINY

Realizacja przedsięwzięć w tym obszarze będzie przede wszystkim wpływać na wzrost potencjału kapitału społecznego. Koniecznym warunkiem stanie się szersze nawiązywanie współpracy społeczno-gospodarczej, szczególnie w aspekcie pobudzenia przedsiębiorczości społecznej. Ważne w budowaniu lokalnej społeczności będą działania na rzecz małych wspólnot lokalnych, pobudzające tożsamość i odpowiedzialność za współzrządzenie gminą.

W celu podniesienia poziomu aktywności społecznej należy zwrócić szczególną uwagę na:

- poszukiwanie możliwości aktywności społecznej mieszkańców gminy,
- dążenie do powstawania wielu organizacji pozarządowych generujących możliwości partycypacji społecznej mieszkańców w różne inicjatywy społeczne,
- poszukiwanie nowych podmiotów chcących współpracować z gminą w procesach rozwoju kapitału społecznego.

KLUCZOWY OBSZAR III: INFRASTRUKTURA GMINY

W celu poprawy standardów związanych z infrastrukturą działania dotyczyć będą:

- poszukiwanie takich przedsięwzięć inwestycyjnych, które będą generować wzrost wartości gminy,
- inwestowanie w takie przestrzenie, które będą kreować nowe miejsca pracy oraz wysoką efektywność ekonomiczną,

- poszukiwanie mechanizmów współpracy w zakresie tworzenia nowych inwestycji.

KLUCZOWY OBSZAR IV: SPORT I REKREACJA

Rozwój turystyki i rekreacji ma wzmacniać pozycję Gminy Łazy wśród gmin jurajskich.

W celu przekształcenia Gminy Łazy w miejsce zapewniające szczególnie dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji podejmowane działania dotyczyć będą:

- wzmacniania działań wykorzystujących potencjał rekreacyjny gminy,
- realizację szeregu inicjatyw upowszechniających gminę jako miejsce aktywnego wypoczynku i rekreacji,
- budowanie wzajemnej synergii między podmiotami zaangażowanymi w rozwój rekreacyjny gminy.

KLUCZOWY OBSZAR V: TRANSPORT

W celu zapewnienia optymalnego rozwoju systemu transportowego podejmowane działania dotyczyć będą:

- budowanie optymalnego systemu komunikacji z ościennymi ośrodkami zlokalizowanymi wokół gminy,
- wpasowywanie się w system transportowy regionu,
- tworzenie inwestycji koordynujących komunikację w systemie transportowym.

7.4. Przedsięwzięcia strategiczne

Przedsięwzięciami strategicznymi określa się przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla rozwoju gminy.

7.4.1. Nabór propozycji przedsięwzięć

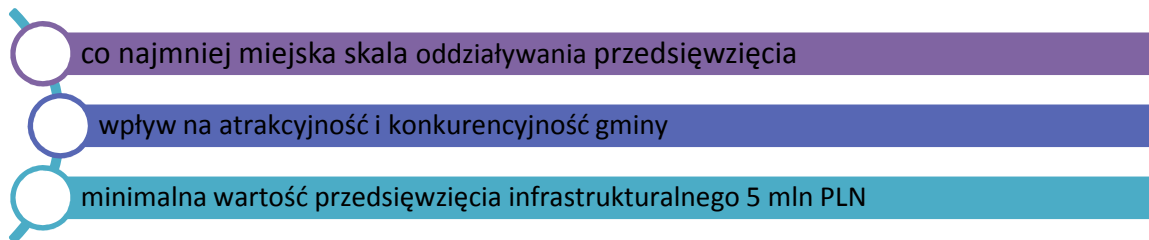
Zakłada się okresowy nabór propozycji przedsięwzięć priorytetowych. Mogą one być zgłaszane i wdrażane w szczególności przez :

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

Propozycje przedsięwzięć, realizujące cele strategiczne, powinny spełniać następujące kryteria:

Wyjątek stanowią propozycje projektów tzw. miękkich. Przedsięwzięcia te nie muszą spełniać kryterium minimalnych nakładów finansowych, jednakże w istotny sposób muszą przyczynić się do osiągnięcia celów zawartych w strategii.

Ostateczną decyzję o włączeniu przedsięwzięcia do listy priorytetowych przedsięwzięć strategicznych, podejmuje na wniosek Burmistrza Łaz, Rada Miejska w formie Uchwały aktualizującej dokument.

7.4.2. Zestawienie przedsięwzięć strategicznych

**KLUCZOWY OBSZAR I
PRZEWAGA KONKURENCYJNA GMINY**

1. Przygotowanie terenu inwestycyjnego w miejscowościach Wysoka i Ciągowice.
2. Przygotowanie terenu przemysłowego w Niegowonicach i Wysokiej na potrzeby działalności inwestycyjnej.
3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych w Łazach poprzez zaadoptowanie budynku KTS w Łazach na Centrum Usług Społecznych wraz z zagospodarowaniem terenów przyległych.
4. Działania wspierające mające na celu umożliwienie rewitalizacji terenów i obiektów nie należących do Gminy, w szczególności w Łazach.
5. Aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego umożliwiająca przygotowanie terenu inwestycyjnego do działalności proekologicznej.
6. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez stwarzanie warunków do realizacji własnych inicjatyw np. utworzenie spółdzielni socjalnej, zakładu aktywności zawodowej, klubu integracji społecznej.
7. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez szkolenia , doradztwo i udzielanie jednorazowych dotacji.
8. Udzielanie ulg w podatkach od nieruchomości dla nowo powstałych podmiotów gospodarczych.
9. Powołanie Rady Gospodarczej Gminy.
10. Rozbudowa i doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego.

**KLUCZOWY OBSZAR II
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA GMINY**

1. Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Łazach.
2. Rozwój komunikacji społecznej poprzez dalsze rozwijanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
3. Wsparcie działalności Rady Seniora w zakresie promowania tzw. „srebrnej gospodarki”.
4. Stworzenie modelu aktywizacji mieszkańców w oparciu o nowe techniki oraz narzędzia partycypacji społecznej i obywatelskiej, między innymi system komunikacji społecznej.
5. Rozwój modelu współpracy z zastosowaniem mechanizmów współdziałania administracji publicznej z podmiotami społecznymi.
6. Stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie ekonomii społecznej.
7. Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców
8. Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych dot. wolontariatu, aktywności społecznej i obywatelskiej, a także działalności w III sektorze.
9. Kreowanie społecznie odpowiedzialnego terytorium.
10. Rozwój, promocja i podniesienie poziomu dojrzałości e-usług publicznych, e-obywatel, e-urząd, e-Rada, sms itp.
11. Zwiększenie dostępności i niezawodności infrastruktury teleinformatycznej.
12. Wdrażanie nowych technologii zwiększających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych.
13. Włączenie społeczne i zawodowe osób, rodzin i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym – realizacja projektów systemowych i socjalnych.

KLUCZOWY OBSZAR III INFRASTRUKTURA GMINY

1. Przebudowa i termomodernizacja placówek oświatowych i budynków pełniących funkcje społeczno-kulturalne i użyteczności publicznej.
2. Usuwanie azbestu z budynków mieszkaniowych i użyteczności publicznej na terenie gminy.
3. Tworzenie miejskiego zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych, chronionych. Tworzenie miejskiego zasobu mieszkań dla osób i rodzin chcących się osiedlać na terenie miasta. Osiedla mieszkaniowe dla seniorów jako oferta polskich developerów.
4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy.
5. Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Łazy.
6. Zastosowanie OZE w Parku Wodnym Jura w Łazach i w budynku Zespołu Szkoły nr 1.
7. Wspieranie mieszkańców z terenu gminy Łazy do inwestowania w OZE (odnawialne źródła energii).
8. Modernizacja i dobudowa oświetlenia ulicznego przy zastosowaniu nowoczesnych technologii oświetleniowych.
9. Rozbudowa infrastruktury na zbiorniku wodnym Zalew Mitręga w Łazach.
10. Poprawa stanu wyposażenia technicznego dla Policji i Ochotniczych Straży Pożarnych. Likwidacja barier architektonicznych dot. Ośrodka Pomocy Społecznej.
11. Zwiększanie ilości sprzętu wykorzystywanego do zarządzania kryzysowego.
12. Rozbudowa systemu szybkiego informowania mieszkańców o zagrożeniach i ostrzeżeniach.
13. Prowadzenie stałych działań z zakresu edukacji ekologicznej.
14. Realizacja systemu dofinansowań na likwidację źródeł niskiej emisji, tj. zmianę systemu ogrzewania oraz usuwania i utylizacji azbestu.

**KLUCZOWY OBSZAR IV
SPORT I REKREACJA**

1. Budowa systemu ścieżek i tras rowerowych wokół terenów rekreacyjnych w gminie Łazy.
2. Budowa i modernizacja boisk i trybun oraz infrastruktury socjalnej w Ciągowicach, Rokitnie Szlacheckim i w Grabowej.
3. Budowa wyciągu narciarskiego w Grabowej.
4. Budowa infrastruktury lekkoatletycznej na stadionie w Łazach.
5. Współorganizacja przez Gminę z podmiotami zewnętrznymi (gminy, szkoły) w ramach porozumień partnerskich imprez i przedsięwzięć sportowych i rekreacyjnych.
6. Rozwój inicjatyw związanych ze sportami ekstremalnymi w kamieniołomach w Wysokiej i Niegowonicach.
7. Budowa placów zabaw, siłowni zewnętrznych i miejsc postojowo-wypoczynkowych na terenie gminy.

**KLUCZOWY OBSZAR V
TRANSPORT**

1. Promowanie zielonej mobilności na terenie Gminy.
2. Modernizacja nawierzchni na ul. Kościuszki w Wysokiej.
3. Modernizacja nawierzchni na ul. Starorynkowej w Wiesiółce.
4. Modernizacja nawierzchni na ul. Małobądzkiej i ul. Kolejowej w Niegowonicach.
5. Modernizacja nawierzchni na ul. Ogrodowej w Grabowej.
6. Modernizacja mostu na ul. Leśnej w Chruszczobrodzie.
7. Modernizacja ul. Laskowej w Łazach/ Rokitnie Szlacheckim.
8. Modernizacja ciągu ulic Zacisza w Ciągowicach.
9. Modernizacja ul. Kościuszki w Ciągowicach.
10. Modernizacja ul. Bystrzynowskiej w Niegowonicach.
11. Modernizacja (dokończenie ciągu)- Błojec przez Jeziorowice.
12. Modernizacja kolejnego odcinka – części ul. Ogrodowej w Łazach wraz z modernizacją ul. Zamkniętej w Łazach.
13. Modernizacja ul. Wierzbowej w Niegowonicach od Straży – krzyżówki z ul. Zamłynie po ulicę Sportową.
14. Modernizacja ul. 3-go Maja w Chruszczobrodzie.
15. Regulacja stanu prawnego drogi wzdłuż torów łączącej Łazy z Zawierciem (drugie strategiczne połączenie).

8. MONITOROWANIE I EWALUACJA

8.1. Metodologia funkcjonowania i monitorowania Strategii

W celu skutecznej realizacji wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+ należy określić kluczowe działania związane z jej monitorowaniem. Poniższa tabela przedstawia kluczowe działania oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za ich realizację.

Lp.	Odpowiedzialny	Działanie
1.	Burmistrz Łaz	Powołanie zespołu i koordynatora w ramach zespołu ds. wdrożenia i monitorowania strategii
2.	Koordynator ds. strategii	Opracowanie szczegółowego harmonogramu spotkań zespołu ds. wdrożenia i monitorowania strategii (spotkania powinny odbywać się min. raz na kwartał)
3.	Zespół ds. strategii	Kwalifikacja, ocena realizacji celów, ocena przedsięwzięć strategicznych oraz wartości wskaźników osiągnięć W listopadzie i grudniu danego roku kalendarzowego kwalifikowanie przedsięwzięć, które powinny być wykonane w następnym roku kalendarzowym
4.	Samodzielne stanowiska i inne komórki organizacyjne	Dokumentowanie swoich osiągnięć na własnych kartach realizacji przedsięwzięcia
5.	Samodzielne stanowiska, kierownicy Wydziałów, Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych, Zespół ds. strategii	Raz na kwartał omawianie i rozliczanie efektów związanych z realizacją strategii. Określanie odchyleń od strategii oraz mechanizmów zapewniających realizację zdefiniowanych przedsięwzięć w wymaganych interwałach czasowych
6.	Samodzielne stanowiska, kierownicy Wydziałów, Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych, Zespół ds. strategii	Pod koniec danego roku kalendarzowego coroczne rozliczanie efektywności realizowanej strategii

Monitoring strategii pozwoli skutecznie niwelować potencjalne zagrożenia w zakresie realizacji Strategii Gminy Łazy na lata 2015-2020+ oraz zapewni zgodność efektów końcowych z wcześniej wytyczonymi celami.

8.2. Wskaźniki pomiaru realizacji celów strategicznych

Do monitoringu wyznaczono następujące wskaźniki (mierniki) pomiaru realizacji celów strategicznych:

Ocena dynamiki dochodów		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Trend
1	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	stały wzrost
2	Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych wg. faktycznego wykonania.	stały wzrost
3	Podatek od nieruchomości – osoby prawne (stanowi składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych wg faktycznego wykonania).	stały wzrost
4	Dochody budżetu jst na 1 mieszkańca w relacji do średniej województwa (%). (dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu).	stały wzrost
5	Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku (wg wykonania dochodów na 31.XII danego roku).	stały wzrost
6	Dotacje celowe na zadania własne i zlecone oraz programy unijne i inne środki (Dochody wg wykonania na 31 XII danego roku).	stały wzrost

Dynamika rozwoju kapitału ludzkiego		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Wartość zakładana
1	Bezrobotni zarejestrowani – ogółem, w tym powyżej 50 roku życia	spadek
2	Bezrobotni zarejestrowani - kobiety	spadek
3	Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku	spadek
4	Udział bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w % (XII danego roku).	spadek
5	Stopa bezrobocia w mieście / stopa bezrobocia dla województwa śląskiego	spadek
6	Saldo migracji ogółem / saldo migracji na 1000 osób ogółem.	Wzrost (zwiększanie napływu, zmniejszenie odpływu)

Dynamika inwestycji		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Wartość zakładana
1	Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych	utrzymać
2	Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON, w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny i publiczny).	wzrost
3	Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007)	wzrost
4	Wyrejestrowane z rejestru REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem. (Wg grup sekcji PKD 2007)	spadek
5	Różnica : Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem / Wyrejestrowane z rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej ogółem.	spadek
6	Liczba wypadków i kolizji drogowych.	zmniejszyć
7	Liczba miejskich obiektów poddanych termomodernizacji.	zwiększyć

Wzrost jakości życia		
Lp.	Wskaźnik/ miernik	Wartość zakładana
1	Liczba stowarzyszeń, organizacji i grup formalnych i nieformalnych	Utrzymanie na poziomie zapewniającym utrzymanie właściwej jakości i tworzenia optymalnej wartości
2	Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy) na grudzień danego roku.	wzrost
3	Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych	wzrost
4	Ilość przebudowanych dróg gminnych	wzrost
5	Liczba budynków oczyszczonych z azbestu	wzrost
6	Liczba obiektów wykorzystujących OZE	wzrost
7	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	wzrost
8	Ilość wyposażonych jednostek OSP	wzrost
9	Liczba wybudowanej infrastruktury rekreacyjno sportowej	wzrost
10	Wzrost dostępności do wysokiej jakości usług edukacji przedszkolnej – liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami	wzrost
11	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	wzrost
12	Liczba mieszkańców Gminy Łazy zaangażowanych w różne formy partycypacji	wzrost

Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+

13	Liczba uczestników imprez kulturalnych i sportowych: MOK BPMiG OSiR- PW „JURA” Stowarzyszenia z terenu Gminy Łazy	Wzrost liczby uczestników
14	Liczba imprez kulturalnych i sportowych (imprezy łącznie- spotkania autorskie, pogadanki, odczyty, konkursy, wycieczki, lekcje biblioteczne itp.)	Wzrost liczby uczestników
15	Ilość wyświetleń miejskiej strony internetowej (rocznie)	Wzrost o 15% rocznie
16	Ilość korespondencji wpływającej na skrzynkę PeUP.	Wzrost o 30% rocznie

ZAŁĄCZNIK 1 - LISTA UCZESTNIKÓW PRAC NAD TWORZENIEM ZAKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁAZY NA LATA 2015-2020+

Ocenę pierwotnej wersji dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Łazy na lata 2015-2020+” oraz opracowania eksperckiej wersji zaktualizowanego dokumentu dokonał zespół ekspertów z firmy doradczej OTTIMA plus Sp. z o.o. z Katowic przy współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Łazy. Wstępna wersja dokumentu została następnie poddana ocenie i konsultacjom społecznym.

ZESPÓŁ EKSPERTÓW

dr Adam Jabłoński

dr hab. Marek Jabłoński

ZESPÓŁ UCZESTNICZĄCY W PRZYGOTOWANIU STRATEGII

Ilona Pelon – Sekretarz Gminy

Barbara Cyganek - Skarbnik Gminy

Anna Barczyk - Kierownik Wydziału Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska

Małgorzata Jurkin - Kierownik Wydziału Ogólnoadministracyjnego

Małgorzata Klimek - Kierownik Wydziału Polityki Społecznej

Marta Lipiec - Kierownik Wydziału Inwestycji i Remontów

Bożena Miklas - Kierownik Wydziału Edukacji, Kultury i Zdrowia

Agnieszka Perkowska - Kierownik Wydziału Zarządzania Projektami

Krzysztof Pleban - Kierownik Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego

Irena Szymańska - Kierownik Wydziału Gospodarowania Nieruchomościami

Małgorzata Wnuk - Kierownik Wydziału Finansowego Główna Księgowa

Bożena Strzelecka-Kłopot - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

Adrian Kała - Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łazach

Elżbieta Gradzik - Dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach

Grzegorz Piłka - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury w Łazach

Tomasz Wyrwas - Prezes Spółki PROMAX Sp. z o.o. w Łazach

Ewa Bulwa - Prezes Promed Łazy Sp. z o.o.